

RINGERIKE

1929

TYRISTRAND

Pris Kr. 1.00

UTGITT AV RINGERIKES UNGDOMSLAG

1939
1939

RINGERIKE

1929

Redaksjon:
E. Viker og T. Krogsrud

DRAMMEN
J. STEENBERG & CO. BOKTRYKKERI
1929

Innhold.

- Anders Houden : „De sollyse sletter“.
Solveig Espe : Sommersteune på Stavfella.
A. Lagesen : Lundstad.
Hans Johnsrud : Sara-Anders.
Knut Rundhaug : Futulen i Elsrudkollen.
Martin Johannessen : I bestemors tid.
A. Lagesen : Peder Aadness.
E. Viker : Landbruksdirektør Tandberg.
Einar Dokken : To husmänner.
E. Viker : Fylkesskolebestyrer Plau.
Alf Omholt : Kirkesanger E. Viker.
E. Viker : Gamle truer og skikker.
Einar Dokken : Siktekræmer'n.
Sigvard Simensen : Vardøger.
Henr. Wergeland : Eventyr om Ringerige.
Einar Dokken : Umse gamalt.
Sigvard Simensen : Luftspeiling.
E. Viker : Småstykker. Fra høst til høst 1928—
1929.

„De sollyse sletter“.

Det ligg glans yver Ringerike, både frå gamall og nyare tid. Sogaglans av Heilag-Olav og frendane hans; av Anna Kolbjørnsdotter. Og eventyrglans av Jørgen Moe, eventyrsamlaren, diktaren, forkynnaren.

Lenge var eg lysta å lydast til »dei solljosa sletter«. Diktet hans Jørgen Moe, der desse ordi stend, drog meg. Og Wergelands dikt »Til Kleivens svimlende portal«, drog meg i same leid. Og i mi studentertid tok eit par av oss studentar på veg på apostelhestane. Det var på mote å vera turist og gå den tidi. Me var elles nøydde til det, fatige som me var. Me nådde fram til »den svimlende portal« ein fager kveld med solglans yver dei rike og storvene bygdelag. Grender so rike og rauste, at me var stolte av, at dei hørde fedrelandet til. Men den »svimlende portal«?

Eg som var vaksen upp millom dei bråbratte, veldige Summørs-fjell, totte dette var ei såte, ein liten ås.

Desse vollane, åkrane, hagane og rauste heimane skulde han far ha set, tenkte eg. Eg kom ihug kor liardt han sleit for å bryta upp nokre små akerlappar i urd og stein. Det rakk ikkje til å føda ein barneflokk, han måtte skjøyta attåt med å fiska — fara mange mil til havs i open båt vintersdag.

Me stod på utsikti, til soli gladde nedum åsane, sterkt grepne av det vidunderlege synet.

Men so tok me te kjenna, at me var trøytt — og svoltne. Det rann oss ihug det den danske diktaren Øhlenschläger hadde sagt her på utsikti: »Den som nu hadde havt en pandekage!«

Me hadde vore nögde med mindre — turt brød og vatn, um ikkje anna. For me var skrubbsultne. Kameraten, ein trøndarstudent, trudde visst, eg hadde pengar, og eg trudde, at han hadde. Men ingen av oss hadde noko.

Det var ingi anna råd, me måtta ta beini fatt og traska den lange vegen um natti attende til Oslo. Men me var vane med noko ta kvart, baa tvo. Me gjekk langsmed mange gilde heimar, men framande som me var, torde me kje banka på nokon dør.

— Seinare hev eg og vore på Ringerike. Då eg var prest i Krødsherad, kom eg som gjest til sokneprest Skaar. Siste gongen eg var der, det er vel 4 år sidan. Eg skulde tala på Olsokstemna. Eg var komen upp på Halvdans-haugen i Hole, myken fager ungdom var samla, eg tok til med talen. Det hadde vore varmt solskinn heile formiddagen; men veldige, myrke skyer tok til å samla seg — og det braut laust med eit øgjelegt, reint vaadlegt torevær som eg aldri hev set ma-

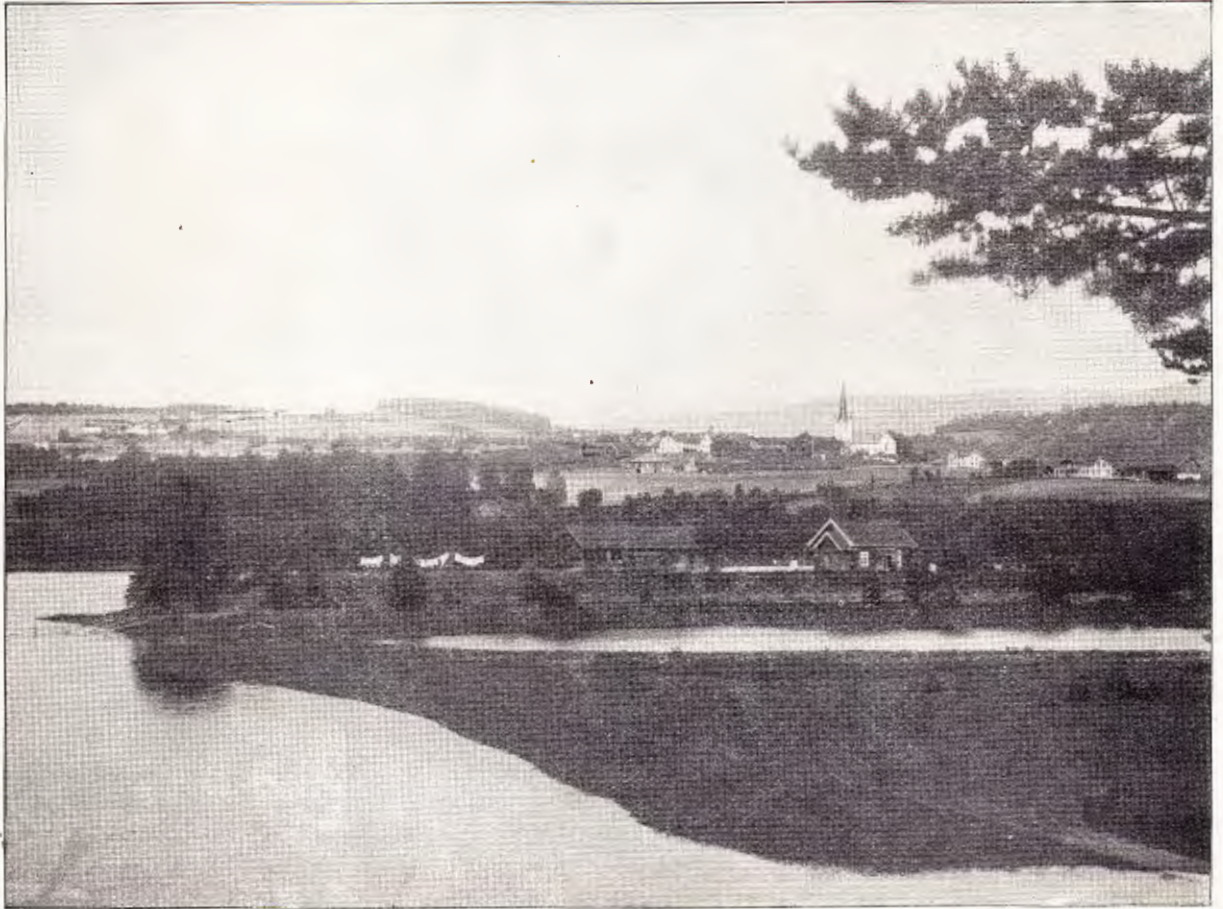
ken til, sidan eg var i Amerika. Lynet dansa som glødde spjot ikring oss, og stortrumla glamra øyredøyvande i høgdi. Folk tok kuten og sprang som for livet til alle leider, eg stod åleine att på talarstolen — og berga meg i hus, eg med.

Stemna vart heilt mislukka. Dagen etter var

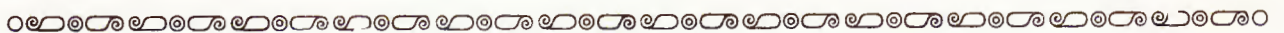
det strålende vær, eg for gjennom dei rauste austlandsbygder attende til Toten, til grenden ikring Mjøsen. Og det song i meg:

Fagert er landet du oss gav,
Herre vår Gud og vår Fader!

ANDERS HOVDEN.

Norderhov.

Sommersteвне på Stavhella.

Jonsok er stevnenes tid. Hele naturen står i sitt fagreste skrud. Løvet vifter i vinnen, heggen er hvit og utover mark og skog dufter de alle sommerens deilige blomster.

Efter landeveien farer bilene, smykket med løv og fyllt med festglade mennesker. Der er gående, der er syklende. Nistekurver og nistepakker er tatt med.

Ved jonsokleite iår gikk veien til Stavhella til Ringerikes Ungdomslags sommerstevne. Det hadde regnet i forveien, og utover hele formiddagen var det grått. Men efterhvert lysnet det, selv om det fremdeles var kjølig.

Når en tar hensyn til det ustadige vær, var det en anseelig folkemasse som hadde samlet sig på Stavhella. Det er vel også få steder som egner sig bedre til stevneplass enn det naturskjønne Stavhella, hvor en ser så vidt over det fagre Ringerike.

Flaggene viftet, og der var stemning og humør over folkemengden. Blikket fanges av en strålende farveglad hallingbunad. Det morsomme sjallet og det hvite skautet flagrer så muntert i vinden. Det er Tilla Valstad.

Vi våger oss bort for å hilse på henne. Bevisstheten om at våre kjoler er hjemmevevde gjør oss

Sommerstevne på Stavhella.

høie i hatten. Og vi blir mottatt med begeistring. »Nei, har dere virkelig vevd kjoletøiet selv? — Det er flinke kvinner på Sokna!« — »Det er fruens foredrag som har båret frukter,« sier vi.

Fru Valstads foredrag var første post på programmet etterat formannen, lærer Omholt hadde ønsket møtelyden velkommen. Foredraget er kalt: Norsk i sinn og skinn. Fruen banket det inn i tilhørernes hoder: Norske varer, — norske klær, norske sko, norsk såpe, norske skjønhetsmidler.

Enda været blev surere og surere, og det endog kom en kraftig regnskyll, holdt fru Valstad stadig folk i ånde gjennom sine kvikke og fornøielige innfall. R. u. l.s staute formann holdt under en del av foredraget en paraply over fruene for å beskytte henne mot regnet. Men hun talte uanfektet videre, og jubelen og bifallet vilde næsten ingen ende ta da hun gikk ned igjen av talerstolen. Vi skyndte oss å knipe et bilde av henne nettop som hun styrket sig med et smørbrød og en kaffetår.

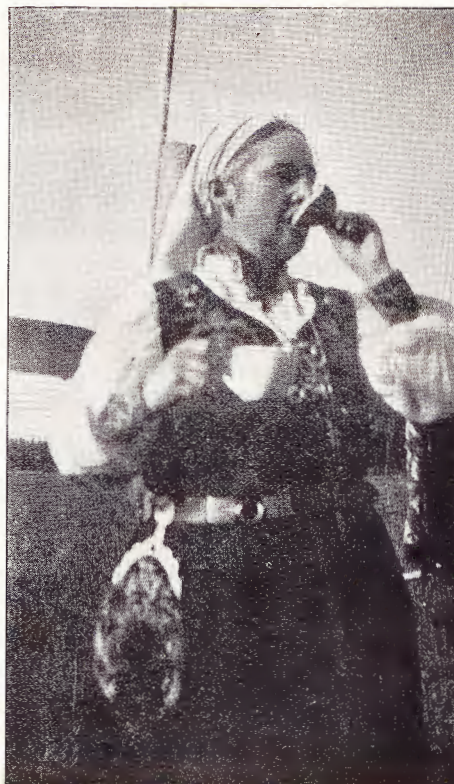
Siden veksledes der med sang av ungdomslagenes sangkor og opptreden av leikarringen Norig fra Drammen. De mange sangere gjorde sine saker udmerket, og leikarringen var det en fornøelse å se.

Pludselig kom et regnskyll voldsommere og mer langvarig enn før. Bilende og gående — hele svermen drog nedover mot Njardarhov, og snart lå hele stevnepllassen øde og forlatt.

Njardarhov er et stort og prektig lokale, men til slik folkemasse foreslog det ikke. Da lokalet var stuvende fullt, stod der igjen en mengde utenfor.

Her på Njardarhov holdt folkehøiskolebestyrer Naadland et interessant og godt fremført foredrag om: »Protestantisme og trosfrihet«.

Siden var der sang igjen. Norderhov Ungdoms-

Tilla Valstad.

låg gjorde sig fordelagtig bemerket ved en sang av dirigenten, Sødal, til tekst av Wilhelm Krag og med Anna Mo som solist.

Lærer Vidar mintes i varme ord nylig avdøde fylkesskolebestyrer Plau. Han var alltid en interessert deltager på lagets møter, og hadde gjennom årene ydet trofast og god støtte.

Derefter talte Vidar om ringerikingen Harald

Solbergs diktning, og tolket på sin udmerkede måte en rekke av hans dikte.

Det vellykkede stevne blev avsluttet med dans.

Laget har all ære av sitt sommerstevne på Stavhella, og minnet om det vil leve lenge.

S. E.

Gundstad.

Gitt om en gammel, nu utdød ringeriksslekt.

Av P. Gagesen.

Denne slekt har sitt navn efter gården Lundstad i Ullerål, hvor den har sittet i henved halvannet århundre, kanskje lenger. Slekten må ikke forveksles med den Lundstadslekt, som nu lever på Ringerike. Også den er en gammel ringeriksslekt, men den har ikke noen lengre tid hatt sin hjemstavn på Lundstad, men på Gile og Lie i Norderhov, hvor slekten hørte hjemme inntil henimot mitten av forrige århundre.

Den første av den gamle Lundstadslekt, som vites å ha sittet på Lundstad, het Lars Olsen Lundstad. Hvorfra han stammer, vites ikke sikkert, heller ikke er det kjent, når han kom til Lundstad. Men han blev eier av gården i 1756. Da kjøpte han den på auksjon for 900 riksdaler. Tidligere hadde gården i lang tid tilhørt familien Stranger, som eide adskillig jordegods på Ringerike, i sin tid erhvervet av stamfaren, den rike Jørgen Larsen på Hønen i Ullerål.

Da Lars Lundstad kjøpte gården, hadde han inndertid i flere år vært opsitter der og brukt gården som leilending. I 1741 blev han gift med Åse Kristoffersdatter Kihle. Med henne hadde han flere barn, både sønner og døtre, men de fleste gikk bort i ung alder og før faren. Da Lars Lundstad døde 1774, i 65 års alder, var kun 1 sønn, Ole, ilive. Denne sønn overtok samme år som eneste arving gården efter sin far og med påhefte av livøre til moren, hvilket hun oppebar inntil sin død i 1782.

Ole Larsen Lundstad var født på Lundstad 1751 og døde der 1778. Han blev således ingen gammel mann. Kun 27 år. Men han hadde da vært gift i 4 år og i ekteskapet hatt 5 barn. Også disse døde tidlig med undtagelse av 1 datter

Kari, den eneste av hans barn, som nådde voksen alder. Ole Larsens hustru Mari Gulbrandsdatter — likeledes fra Kihle — overlevde ham. Hun giftet sig påny med en mann fra Hønen, men hadde ikke barn i annet ekteskap. På skifte efter hendes første mann blev en halvdel av Lundstad, det senere vestre Lundstad, utlagt hennes datter av første ekteskap og en annen halvdel, det senere østre Lundstad, utlagt henne selv.

Høsten 1800 ektet Kari Lundstad Ole Olsen Wager, eldste sønn på vestigaren Vaker. Han var sønn av Ole Olsen Gagnum, gift med Else Marie Gulbrandsdatter Wager (av den kjente ringeriksslekt av dette navn). Vet sitt giftermål med Kari Lundstad blev Ole Wager — eller som han senere kalte sig Ole Lundstad — eier av halve Lundstad. Men han var ingen ordensmann og passet ikke sine økonomiske interesser. Efter kort tids forløp gjorde han opbud. Herunder blev gården solgt til fremmede, som så i noen år eide den. Senere blev den dog tatt igjen på odel av en sønn av opbudsmannen, men atter solgt, og fra 1821 har denne Lundstad gård vært ute av slekten.

Den halvdel av Lundstad, som på skifte var utlagt enken Marie Gulbrandsdatter, vedblev derimot å være i slektens besiddelse. I 1828 døde Kari Lundstad — hun hadde da vært enke en tid — og hendes mor overdrog så gården ved skjøte samme år til hendes eneste sønn Ole Olsen Lundstad den yngre, født 1805, og død 1875. I motsetning til sin far var han en utpreget ordensmann og vel ansett i bygden. Han var gift med Maren Olsdatter Lundstad (1818—76), datter av Ole Lie, Lundstad, og hustru

Kirsti, født Tandberg. I ekteskapet hadde de 1 sønn Ole Christian Lundstad, født 1848. Denne sønn overtok ved foreldrenes død ettegården østre Lundstad. Han beholdt den dog ikke lenge, men solgte den til sin morbror Erik Olsen Lundstad, som fikk den tilhjemlet ved skjøte våren 1877. Dermed gikk gården ut av den gamle Lundstadslekt, som hadde sittet der siden den første halvdel av det 18. århundre.

Da Ole Christian Lundstad hadde solgt gården, flyttet han til Kristiania, hvor han kjøpte en

bygård, og her levde han ugift inntil sin dødsdag den 4. april 1921. Sine ikke ubetydelige midler testamenterte han til Det norske misjonsselskap for å anvendes til beste for hedningemisjonen på Madagaskar. Han var en egenartet personlighet, som førte et stille og tilbaketrukket liv, men som hadde ikke få interesser, deriblandt også interessen for slekt og tradisjoner. Slekts historie og bygdebeskrivelser hørte derfor til hans kjæreste lesning.

Sara-Anders.

Hvem har vel ikke i Asbjørnsen og Moes norske folkeeventyr lest fortellingen »En tiurleik på Holleia«, om trolliuren som måtte tilpers og om »den kanaljen Sara-Anders«, som bestandig om våren for om på alle tiurleiker.

Når Sara-Anders i tidens løp er blitt likesom litt av en sagnfigur, så skyldes dette visstnok for en del Asbjørnsen, som har foreviget hans navn, om just ikke på nogen smigrende måte. Men det egenartede ved Anders både som jeger og skogskar i det hele såvelsom hans tragiske endeligt har også gjort sitt.

Hvad for en var så denne Sara-Anders? Han var for det første en innflytter på Ringerike. I en av de øvre bygder i Numedal var han født i begynnelsen av forrige århundre, og deroppe levde han iallfall til han var konfirmert. Presten som han »gikk og les« for var en svær mester i svartboka, fortalte Anders. En dag ungdommen møtte hos presten, kom noen av guttene til å få fatt i noen bøker som stod i et skap i gangen. Smågutter skal nå være allestan, veit du! Anders fikk også tak i en av disse bøkene, og det var nok ingen ringere enn sjølve svartboka, men det skjønte ikke Anders akkurat med det samme. Han tok til å stava i denna boka. Men han kom ikke langt, før det begynte å knake og brake i vegger og tak, så det var grovt å høre. Presten stod nettop i beredskap med å ta imot konfirmantene. Nå kom han farende og nappet boka fra Anders og sa: »Du forstår ikke hvad for en bok du leser i, du far!« For presten var det gjort på et øieblikk å tvinge til ro igjen den mannen som uforskyldt var kommet laus.

Da Anders hadde slått sig ned på Tyristranda, blev han gift med Sara Hansdatter Grytingsvolen. Fra den tid bar han kjenningsnavnet »Sara-Anders«. Efterat disse to hadde bodd på forskjellige steder i bygda, kom de til å rydde og bygge en plass under øvre Hovin. Plassen blev kalt »Næperoa«. Den hetter nå Nyhus.

Anders var en iherdig skytter og fisker, og det var slikt han mest levde av, forteller folk. I Holleia med sine mangfoldige tiurleiker, fiskevann og bekker fantes der knapt et sted hvor ikke Anders var kjent. Han var av dem som ikke ønsket selskap på sine jakter og fisketurer. Derfor hendte det ikke sjelden at han kom andre i forkjøpet, og dette satte han visstnok også særlig pris på. Anders skal ha vært lur som få, og han var ikke godt likt blandt andre skyttere og fiskere, noget vi også skjønner av kapteinens ytring i Asbjørnsens fortelling. Anders var også overtroisk. Når han var på meitefisking, brukte han gjerne ved siden av meitemarken å ha hengende en pose med kirkegårdsjord. Av og til tok han en neve av denne og kastet utover vannet. Dette trodde han skulde gi godt fiskebit.

En høst for henimot 70 år siden hugg Anders tømmer i Breienmarka. En dag satte han økseskaffet gjennom øiet på en stokk han skulde snu. Men denne stokken var en »krokmeis«, og i det samme den veltet over, blev Anders rammet av øksa på innsiden av låret, så livåre blev hugget over. Her blev han liggende de meste av dagen og ropte om hjelp uten at det kom nogen før bortimot kveld, da et par huggere kom og fraktet ham frem til Breiensetra. Klemet Ullern var en av

komme utatt heller. Han tok til å bli ørlite redd også, tenkte mest han skulde rope ut til Ola, men det var kanskje bare til å skremme ham med.

Tilslutt kom han da utatt, men da stod Ola med gråten i halsen, og hadde alt begynt å synge salma opatt fjerdeongen.

— — —

Men sommeren efter var jo begge karene blitt et år eldre og en god del modigere enn før, kan du veta. Og det hadde Nils lovd på, at nå vlide han inte la sig skremme ved første ulåta inni Gygerslottet.

— — —

Så bar det til seters med folk og fe, og Nils hadde nok gjømt i klæstullen sin et flunkende nytt taggelsnøre, som han hadde flettet i de lange vinterkveldene. Det kunde nok være godt å ha både til det ene og det annet.

Da de hadde ligget på setra i tre veker, skulde de igjen prøve motet sitt nedi Elsrudkollen, og en lys fin natt møttes de efter avtale og drog iveri. Nå skulde begge karene krabbe inn i jutulhølet. Taggelsnøret hass Nils bandt de forsvarlig fast i en kronglebjørk som stod i en bergskorte.

Så skulde de vinsle op snøret eftersom de reiste innover, og et gammelt et hadde Ola og, om det knep, så nå måtte det da være vri-vrangt, om de inte skulde finne ut-att. Ola hadde forresten med sig en talglysestubb som han lenge hadde gjømt på, men så var det så leit at ingen av den hadde no å tende på med, for fyrstikker fantes inte den gangen, og no slikt som »eldty« blev nok inte betrudd en skarve gjeslegutt.

»Vi slår kors for oss«, mente Nils, »så greier vi oss nok«. —

Men jamen var dette no av det vågalleste Ola

hadde vært med på, hvisket han til Nils, da de hadde krabbet en god stubb innover. Med det samme skalla han mot noe hårdt, så luva trilla ta'n, og talglysestubben som han hadde gjømt opunder luvepøllen blev borte i mørket.

Han holdt på å belje ende ut, så vondt gjorde det i skolten. Da blev de med ett var at det skein så rart inn i mørket et steds.

»Vi snur att«, hviska'n Ola. »Å nei«, mente Nils, »nå vi er kømin så langt, så får vi nok besjå oss, og det rektig vel«.

Nu krøp de endda litt lenger, og der fikk de nok se hvad det lyste og skin så gildt av.

På en skammelig svær peis brann det ein varme så stor og frisk at det gjorde reint vondt i augo å sjå på. Over varmen hang det en kjel på storleik som en bryggepande, og den var så blank sem koppår.

Men det styggeste var nok at det frammafor peisen stod en stabbe med en bile i, og den så stor at hverken i Skarrud eller Elsrud fantes så svær øks, det Nils og Ola visste om.

Blod var det både på stabben og øksa, det så de da ganske tydelig, og rundt peisen syntes det eiter den barbeinte gygra, hun hadde nok nyss vøre her og hengt over suppekjelen.

Nå syntes Nils og Ola at de hadde sett nok, og hadde de inte kømme sig ut att så fort, kan det godt hende at de hadde kømme fyst på stabben og sea i den store blanke kjelen —.

Meget vann er runnet i Sperillen siden den gang.

Korp og hubro har kanskje vågd sig inn i jutulhølet, men ingen mennesker har seinere prøvd å gjeste jutulen i Elsrudkollen.

KNUT RUNDHAUG.

G bestemors tid.

Bestemor (farmor) hette Sigrid Trulsdatter og var født på et sted i Soknedalen, visstnok Nøkleby. Hun døde for bortimot 70 år siden og nådde den høie alder av 90 år. Jeg var bare barnet dengang, men likevel stor nok til at jeg ennu kan hugse en hel del historier, sagn og annet, som hun fortalte når vi samlet oss om henne ved peisen.

Mest fortalte hun om alle under jorden: tomter, huldrer og bergkaller. I hennes tid hadde alle disse levd sig inn i folks tanker, så de var med

overalt. Især var det tomten og huldra som tok stor plass og som mange steder blev regnet med blandt gårdens faste folk.

De fleste større gårder hadde således sin faste hustomte. Han holdt for det meste til i stallen og på låven og likte sig best der hvor det var spreke svarte hester. Disse holdt han skinnende feite og blanke, men var ofte slem til å ta foret fra de ændre og gi sine yndlingsdyr. Tomten var en liten fyr, omtrent så stor som en 9—10 års gammel

gutt, men tettvoksen og overmåde sterk. Han hadde alltid grå klær, stutt trøie og tuppluve så raud som varme. Når han syntes det trengtes, stjal han høi i grannelaget, for at svarten skulle få nok. Tomten på Ask stjal fra Lerberg, og tomten på Lerberg stjal på Ask. Det traff at folk så tomtene møttes på jordet mellom Ask og Lerberg med hver sin høibør, og da bar det ihop, og de sloss så høispruten stod høgt i været. Men når folk kom dit slaget hadde stått, fantes der ikke et høistrå å se. Hvem det var som gikk av med seiren visste ikke bestemor, men alle vilde gjerne holde sig tilvens med tomten. Han kunde ofte være lei til å gjøre skøierstreker. Det eneste han var redd for var blankt stål og korsmerket. De svære kreftene hans låg nok i tuppluva. Engang var det noen som hadde lurt sig til å kaste stål over luva, men da blev det jammer og låt, så de måtte la ham få igjen luva si. — Ved høitidelige leiligheter brukte mange å koke rømmegraut til tomten. De satte grauten på låven, og han tok den oftest med det samme. Men så var det en julekveld at jentene hadde lurt sig bort på låven og spist all grauten. Men da kom han og grep fatt i en av jentene og danset med henne hele natta og sang: »Håffer åt du op grauten for tomten, du? Håffer åt du op grauten for tomten du?« Om morgenen fant de jenta liggende på låvegulvet, og da visste hun mest ikke av sig.

Bestemor hadde også godt kjenskap til huldra på Lebergsetra. Hun såg ofte huldra gikk over setervollen. Huldra var så vakker og hadde støtt grønn stakk. Bestemor hørte huldra lokke, og buskapen svarte borti åsen. — På Granbu var der også en huldrefamilie, som bestemor hadde god kjenskap til. Granbu var seter til Røising. Der bodde i lang tid en gammel kar, som hette Truls Granbu. Han hadde også godt kjenskap til huldra der, og han fikk nok også hjelp av henne.

Når det blev sent på kvelden, så vilde haugfolket at alt skulde være stille. Det hendte jo av og til, at der kom ungdom fra bygda på setra lørdagskveldene; men holdt de larm og leven for langt utover kvelden, så fikk de ikke ro på setra hele natten etterpå, der var noen som trampet og slo i veggene støtt. Folk måtte alltid være varsome med det de foretok sig utover kvelden på slike steder, der det var underjordiske. Det var »kveldvart«, som det hette.

I de senere år har det vært stilt på setra. Men tomten er ikke helt utdødd. Der er ennu folk som kan fortelle om vakre svarte hester, at når gutten kommer i stallen om morgenen, står de fint pusset og med flettet man, og det er ikke folk som har stelt med dem.

MARTIN JOHANNESSEN.

Peder Aadness.

I »Ringerike 1928« er inntatt et stykke om Peder Aadness, hvori der meddeles endel interessante opplysninger om nevnte kunstner, som i sin tid var godt kjendt på Ringerike.

I stykket, som er forfattet av hr. E. V. og angis å være et utdrag av hvad P. M. Søgaard i sin tid har skrevet om Aadness i »Skilling-Magazin«, er anført, at hans hustru Ingeborg Jonsdatter var fra gården Trøgstad i Norderhov. Dette er riktig nok. Hun var datter av Jon Sørensen Trøgstad og hustru Berte Halgrimsdatter, fra Sørum i Heradsbygden. Men da hun i 1777 — ikke som anført 1773 — blev gift med Peder Aadness, var hun enke efter Nils Toresen Hønen, tidligere gårdbruker på søndre Sætrang i Haug. Ved sitt giftermål med Ingeborg Jonsdatter blev Pe-

der Aadness eier av Sætrang, det samme bruk som nu tilhører Martin Olsen Sætrang. Han eide det vel ett år. Da han hadde solgt det, flyttet han rimeligvis fra Ringerike og overtok farsgården Odnes i Land. Men økonomisk interessert i Sætrang var han i flere år. Således sees Michael Blyberg, som var klokker i Norderhov i årene 1787 —1802, i 1788 å ha utstedt pantobligasjon til ham for en del av kjøpesummen for »Klokke-Sætrang«, en del av det Sætrang han ved giftermålet med Ingeborg Jonsdatter var blitt eier av.

Som tidligere opplyst var Peder Aadness født 1739. Hans hustru var flere år yngre, født 1756. De hadde i ekteskapet 5 barn, hvorav dog ingen såvidt vites blev født eller døpt i Norderhov.

A. L.

Landbruksdirektør Tandberg.

For femti år siden nevntes ofte blandt eldre ringerikinger »gamle Gudbrand Tandberg« eller kortere »gamle Tandber'n«, og det var alltid med aktelse han blev minnet. Ofte var det som den dyktige foregangsmann i jordbruk. Det kunde også være, fordi han med praktisk greihet hadde ordnet en bygdesak, som andre hadde tuklet med og gjort »så ugrei som en hespel«. De gamle hugste da ofte et kvikt og humørfyllt ord, som »gamle Tandber'n« hadde sagt ved slike leiligheter. For den gamle bondehøvdingen hadde godt for å tale for sig, og særdeles meget av lyst og godt humør. Hans originale opmuntring til et par dovne krabater, som han hadde »i sitt brød«, var således lenge almindelig kjent på Ringerike: »Nei, detta går nok itte an, karer! Denne gården tåler itte fleire hell' ein doven mann, og det vil je væra sjøl!«

Gudbrand Eriksen Tandberg var født på Tandberg i Norderhov 1775 og døde sammesteds 1848, og han var landbruksdirektørens bestefar.

I sine to ekteskaper hadde han 16 barn, som overlevde ham. Da han ønsket, at hans hus skulde vise gjestfrihet efter god, gammel sed, vil det lett skjønnes, at der til daglig krevdes flid og omtanke om velstanden skulde holdes oppe. Han drev skoghandel, han fikk for sin gård i 1821 kgl. privilegium på sundrettigheten til Kvernbergsundet, han hadde postkjøringen fra poståperiet Hesleberg både til Gjesvoll i Hole og til Vang i Jevnaker.

Han blev pålagt alle slags hverv i hjembygden, og han blev stortingsmann.

Virkelysten og vennesæl var Gudbrand Eriksen Tandberg, og disse egenskaper har gått i arv til hans ætlinger, deriblandt til den sønnesønn som blev landbruksdirektør og som bar bestefarens navn.

Landbruksdirektør Gudbrand Tandberg var født 6te mars 1851 i Nes, Hallingdal, som den næsteldste blandt 9 søskende. Hans far Hans Andreas Tandberg var født på ættegården i Norderhov 1816, og moren Olava Matilde, født 1827, var datter av Helge Skaugstad, gårdbruker på Gunbjørud og lensmann i Ådal. Om hvordan det gikk til at Hans Tandberg kom til Hallingdal forteller landbruksdirektøren selv.

Da den første sorenskriver i Hallingdal, Johan Lunde (nuværende biskop Lundes bestefar), engang var på reise til eller fra Oslo, var han gjest på Tandberg. Der var en påfallende mengde barn i huset, både store og små, og sorenskriveren, som var en barnekjær mann og hadde fått en liten fyr på fanget, spurte verten hvad de skulde bli alle sammen. »Å«, svarte faren, »jentungene får jeg prøve å få giftet bort, og guttene blir vel bønder, tenker jeg«. »Skal han bli bonde denne vesle fyren også da?« spurte skriveren. »Ja, er det nogen jeg er i forlegenhet med, så er det han der, for han er så liten av vekst, at han kommer ikke til å nå op til styret på en plog«, var svaret. Hans

Tandberg var nemlig som barn usedvanlig liten. »Ja, ja«, sa skriveren, »så får du sende ham til mig, da, når han er ferdig med prest og skolegang, så skal jeg skaffe en krakk med bra lange ben, og så får vi se hvad han kan utrette ved en skrivepult.« Gudbrand Tandberg takket for det gode tilbud, men skriveren bad ham hugse på avtalen. »Ja, vil Du hugse på å ta imot ham, skal nok jeg hugse på å sende ham«. Begge dele blev hugset, og Hans Tandberg blev både mottatt og senere behandlet på den elskverdige måte av sorenskriveren.

— Hans Tandberg eide Jørgenmoen i Nes, da han og Olava Skaugstad blev gifte 1848. De bodde senere i en årrekke på Reistad i Lier, men flyttet tilbake til Nes, til Arnegård, som de allerede i noen år hadde eiet. Gården eies og beboes fremdeles av deres efterslekt. —

Sønnen Gudbrand Tandberg gikk som ung på skole i Oslo og arbeidet derpå et par år ved gårdsbruket på Reistad. I årene 1869—71 gjennomgikk han Ås høiere landbruksskole. Etter påny å ha drevet gårdsbruket på Reistad, denne gang for egen regning, gikk han i statens tjeneste som assistent hos statsagronom Jacobsen. Fra nu av var han i statens tjeneste i forskjellige stillinger i 45 år. Han utdannet sig som landbruksingeniør og

foretok i den hensikt lengere studieophold i Danmark og Sverige. Fra 1877 blev han så landbruksingeniør i det nordenfjellske Norge. Den følgende vinter studerte han landbruksforhold og ingeniørvesen i England. Etter et vinterophold 1888—89 i Skotland ansattes han som Norges landbrukskonsulent i England og hadde som sådan den oppgave å arbeide for salg av norske produkter i dette land. Ved hjemkomsten 1893 blev han sekretær i landbruksdirektoratet og utnevntes 1905 til landbruksdirektør, hvilket embede han fraträtte 1ste juli 1913, efterat han hadde utført et livsverk som hadde lagt ære og anseelse om hans navn.

Han har utgitt flere skrifter om landbruk og var medlem av mange komiteer til fremme av næringslivet. Han var medlem av Videnskapselskapet i Trondhjem og æresmedlem av Det norske skogselskap, likesom han innehadde flere ordener og andre ærestegn. — På grunn av hans personlige egenskaper var han aktet og avholdt blandt alle som kjente ham.

Ved testamente opprettet han flere betydelige legater. — Til Hallingdals museum skjenket han kr. 20,000 og til fremme av jord- og skogbruk i Nes kr. 50,000. For fødebygden Nes hadde han også tidligere lagt sin interesse og offervillighet for dagen.

E. VIKER.

To husmenn.

Eit lite bu
er betre enn inkje, ..
heime er kvar mann herre.
Hjarta bløder,
når beda du skal
um mat til kvart eit mål.

(Av Håvamål).

I vår tid, da allting går mer »av seg sjøl«, enn det gjorde i våre fedres dage, kan det være rart å minnes noen av den tids adel, — husmennene, deres liv og yrke.

Ofte var tidene tunge med krig og uvennskap mellom landene og med uår og hunger innenlands, samferdselsmidlene var ytterst slette, kampen for å holde sig selv og landet oppe blev et overmenneskelig slit.

Men våre fedre var kraftige folk, slit og kamp i tunge tider hadde herdet dem, og uvissheten om noe bedre holdt dem hvor de var. Av deres strev-

somme liv og seige trofasthet kom det grotid i landet.

Kjemper og kraftkarer var de ofte, disse slitere, og gjetord om deres karsstykker går att efter dem.

To slike er det jeg her vil dra til minne. Vi vil få et gløtt av hvad livet gjaldt dengang.

Jon Smella var husmann under øvre Veholdt ved Ask, og Smella låg opunder øskanten mot Håleia. De som har sett Jon, minnes ham som en høg, spæd, slut og stilfarende mann. Han var kjent for å være en kjempekar, når det gjaldt å ta et tak, men aldri viste han fram kreftene sine i fånytte.

Det var holke-is en vår Jon kom fra Hønefoss og forbi Pålsgar'n ved Sørgefossen. Den tid var det mølle og stort sagbruk ved Sørgefoss. Som Jon kom forbi; holdt noen karer på å skulle frakte

en 5 kvarters sekk med grønn-erter over fra Pålsgar'n og til mølla på den andre siden av elva. Da de så Jon, fikk de lyst til å prøve kreftene hans. De bar sig synderlig ille, for det var ikke råd å ta ut gamp på slik håлке. »De' var' vel itte muli å bæra'n over?« — »Ja, je veit itte je«, sa'n Jon. Men det blev til det, at han skulde prøve den. Han fikk den på sig og kom godt og vel ned på elva. Da reiste beina unda'n Jon, og han blev liggende ved siden av sekken. Han kom sig opatt, stelte sig skrevs over sekken og løftet den pent og sakte op på ryggen igjen og ruslet over til kvennhuset med den.

Jon og husbonden sjøl, Reich hette han, dreiv en vinter og kjørte tømmer fra Krokerudåsen. Da de hadde lesset den siste venda, sa Reich: »Ja, nå har vi tatt alt da, Jon, sånær som den store stokken opi tronga. Hossen trur du vi ska ta den?« »Jeg veit itte je«, sa'n Jon, »men du får reise ned med detta siste lasse, så ska je se om je kan finne en utvei, til du kommer att«.

Da Reich kom att, låg stokken pent ved siden av veien, og i snøen såg han ferdene efter Jon, han hadde reist stokken på ende og båret den frem. Det var bare 10 og 12 toms stokker den tid.

Hagabråten var plass under Haga, og det var bare dalen over til Smella. I Hagabråten budde Nils. Ved firetiden en morgen stod Nils og Jon ute og såg på været, før de drog ned på gården på arbeide. Nils står og ser på Jon, som rusler med hendene på ryggen nedover ved Flein (en skogkolle). Ved veien her nede låg en stor topp av en buske, rotstokken var tatt til rullekubbe. Her stanset Jon og såg sig omkring, om nogen skulde se ham. Da han ikke ser Nils, tar han om toppen, reiser stokken på ende og får den på sig, og så går han heim på stabben med den. — »De var ein topp je itte vilde bore i to vender«, sa Nils, — og Nils var kjempekar sjøl det.

En vinter efter et uår blev det slutt med maten i Hagabråten. Av og til om vinteren hadde Nils vært nede på gården og fått et kvarter mjøl på lån. Men nå siste gangen, da han stod dernede med lua i handa og spurte så tungt, fikk han nei. Nå var det ikke stort igjen på gården heller, og nå fikk Nils gjøre som mange andre måtte gjøre i vanskelige tider, dra til skogs og finne bork og mose, det var etandes det og, når det var vel tørket og malt på kvenn.

Da var det Nils tok den magre kua si av fjøset, gikk de syv milene til Oslo med den, solgte den for 8 daler (32 kroner), gikk tilbake til Hønefoss og kjøpte hos baker Bluberg en tønne bygg

for 4 daler. Med denne på ryggen gikk han så landeveien ut til kvenna ved Skjærdalen og fikk den malt, og bar den så hjem. Så blev livberging og brød; mørkt og tørt av blandingen med borkemjøl, men godt likevel.

Nå er Smella og Hagabråten borte, stein og nesle viser der de stod, heimene til de trufaste slitere. Men når min vei faller forbi, må jeg stanse og minnes dem som levde sitt liv her, som fikk så meget av kamp og angst, men så lite av glede.

EINAR DOKKEN.

oo

Fylkesskolebestyrer Plau.

Fylkesskolene eller amtsskolene som de før hette i Buskerud har hatt mange fremragende lærere. Blandt disse har også Otto Plau vunnet plass.

I 1910 begynte han sitt arbeide ved Ringerikes fylkesskole som annenlærer. Ved kand. Færdens død i 1923 blev Plau hans eftermann som skolens bestyrer.

Ungdomsskolens lærere har en gjerning blandt de største, og Plau fylte sin kravstore stilling.

Som en sak der har sammenheng med arbeidet for ungdommen tok han op et intenst arbeide for å gjenreise husfliden over Ringeriksbygdene. Mere enn nogen annen var det Plau som fikk istand husflidsutstillingen i Hønefoss ivåres.

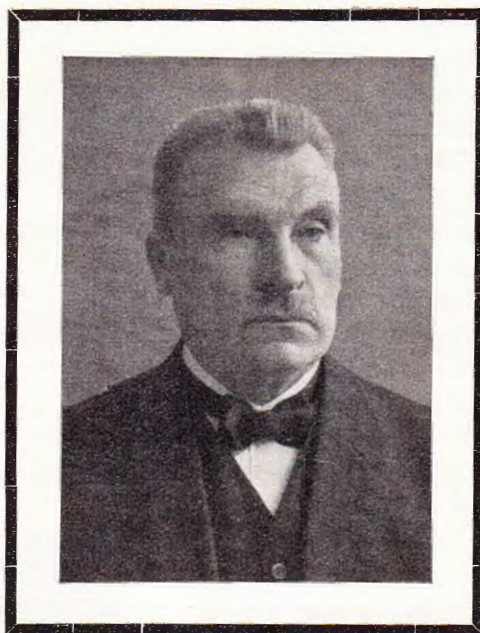
Plau døde av lungebetendelse 13. juni iår, bare 53 år gammel.

»Dypt er du saknet«, leser vi på papiret og på støttene.

»Dypt er du saknet«, står ved Plaus bortgang å lese i manges hjerter.

E. V.

oooooooooooo

Kirkesanger E. Viker.

Ringerikes ungdomslag og dermed ungdommen på Ringerike har lidd et smertelig tap. Kirkesanger E. Viker, dette heftes redaktør gjennom alle år fra starten 1922, er torsdag den 14. november død av slag i sitt hjem på Sokna 65 år gammel.

Så uventet og så inderlig trist kom budskapet om kirkesanger Vikers død. Så sent som den 2. og 3. november deltok han i Ringerikes ungdomslags årsmøte i Hole, og redegjorde for arbeidet med Ringeriksheftet. Vi gledet oss alle hvor godt han var kommet sig etter sykdommen siste vinter, og selv sa han at han kjente sig så frisk og sterk som han ikke hadde kjent sig på lenge, og så — en ukes tid etter, hugger døden inn — brått og ubarmhjertig. Det er så vanskelig å gjøre sig fortrolig med tanken!

Stille og bramfri var kirkesanger E. Vikers hele ferd. Han utførte sitt arbeide i skole, kirke og blandt ungdommen så fordringsløst og likesom så selvfølgelig; men med en troskap og nidkjærhet som var enestående.

Han var en fredens mann som helst unngikk strid og kamp. Men derfor var han ingen redd mann. Han hadde både manns og meningers mot. Men han var ikke av dem som absolutt måtte ha pådyttet andre sine meninger. Han lot så gjerne andre få ha sine meninger, men så vilde han også ha rett til å beholde sine.

Jeg har sjelden truffet en mann så fordomsfri og frisinnset, i dette ords beste betydning, i alle spørsmål, — i religion, i målsak, i politikk, i sosiale og kulturelle spørsmål som kirkesanger Viker. Derfor var det også en fest å være sammen med Viker. En følte at en hadde for sig en kunnskapsrik mann, en klok mann, en mann med stor livsvisdom — et hjertegodt menneske. Derfor hadde kirkesanger Viker bare venner i hjembygda og utover hele Ringerike. Og om han enn i de siste år fikk merker av alderen, så holdt han sig ung i sinn som få. Det var vel også årsaken til at han høvde så godt i lag med ungdommen. Derfor er det så sårt og vemodfullt å tenke på at vi aldri mere skal få nyte godt av kirkesanger Viker i Ringerikes ungdomslag. —

Takk for ditt lange og trofaste arbeide for Ringeriksungdommen! Takk for ditt store arbeide som redaktør for Ringeriksheftet! De fikk næsten aldri annet enn kritikk for strevet — sur, negativ kritikk; men du gikk ikke trett allikevel, du fortsatte lunt og stille, for du kjente menneskene så godt og visste at anerkjennelsen og takken kommer sent eller aldri. Takk for alt du har samlet av gammel verdifull Ringerikshistorie, noe som ganske sikkert ellers vilde gått tapt! Takk for din oplesning og alle dine gode fornøielige historier!

Når Ringerikes ungdomslags saga en gang i fremtiden skal skrives, vil du få en stor og ærefull plass. Ditt minne vil alltid leve blandt den gode Ringeriksungdommen, — den ungdom som vil fremad og opad!

Takk for alt! Og fred og signing over ditt minne!

Ringerike den 18/11 1929.

ALF OMHOLT.

Gamle truer og skikker.

»Ringerike« for 1928 hadde et stykke om dette, og det sluttet med noen gamle husråd for vondt på folk og fe.

Nuomstunder tyr folk til doktoren, når noe mangler på helsa. De gamle gjorde ikke det. For 100 år siden var der i bygdene godtsom ingen doktor å ty til. Så prøvde folk å hjelpe sig som de kunde. Deres »medisinske« husråd er ikke nettop det vi helst forstår ved »truer«, men ligger ofte på grensen. Vi tar dem med.

Ringeriksfogden Wiel skriver i 1743, at folk brukte å koke en salve av tyrihjaln eller lushatt, og denne salve kurerde de sår med.

I en annen gammel håndskreven bok, antagelig 50 år yngre, finnes flere slike »heimråd«. Her er noen av dem.

Madrian urt støtt med byggmel til et plaster, lagt over øinene, borttar hevlsen og stiller pinnen. — Vild timian lukt stiller hjernen. — Soløye blader med salt i, å innta fastende, gjør dig fri for vond lukt. — Drikk osen av tormentille rot med vin i, den uttdriver alt vondt og all forgift av mennesker, enten det er kommet av pestilens eller annet. — Neldeblader støtt sammen med salt til et pulver er bra å legge på sår. Dette læger også bitt av galne bikjer. — Vann som er brunt av hjertensfryd urt læger all skabb og ringorm. — Soløye i vin at drikke styrker det ganske legeme og utdriver alt ondt og giftig blod. — Soløye med byggmel til et plaster lagt over øinene stiller verk og beskjermer dem fra å bli dumme. — Stilken av karse, som man holder i munnen, stiller tannverk. — Tag neldeblader med salt til et plaster og legg på alle treske og forgiftede sår, såsom hundebett, kreft og annet vondt. Det tar også bort knorter som setter sig i leddene. — Men rosinen i pølsa setter vi her som alltid sist: Tag 3 lopp-unger og ha dem i din munn og la dem siden gå, da døyver du sveie og verk med ditt spytt.

Men »truene« var jo med, når sykdom skulde fordrives. Sykdom og ulykker var ofte sendt av vonde folk, og da måtte der sterkere greier enn grønne blar og salt for å drive det bort. Der måtte kraftige ord til.

Jeg binder om mig fredens binde,
dernet vil jeg alle mine fiender og avindsmenn binde.
Jeg binder deres lever og lunge, deres hjerte
og tunge,

deres sinn og sans.

De skal ikke kunne gjøre eller tale mig imot før jeg får 3 dråper av Kristi blod.

En byld, som på Ringeriks-mål kalles »kong« er en plagsom fyr. Hør nu, hvordan man kan bli kvitt slik en. Tag en kniv og stryk med den på bylden og sig: Jeg stryker på bylden. Du skal minke og ikke vekse, du skal dovne og ikke verke. Du skal minke for hold som mann for mold. — For svulst hjalp det å føre handen av et lik over svulsten. —

For 70—80 år siden levde gamle Mari i Strandfjordingen. Hun »gjorde att« for vred og for mange andre plager. Hun gikk torsdagsnetter til Norderhov kirke for å skrape klokkerust og gi de syke. Den som skulde gjøre slikt, måtte ikke snakke med folk fra en gikk hjemmefra til han var hjemme igjen. Den rust, hun fikk skrapet av kirkeklokkene, la hun i en liten dukkefigur, eller hun pakket det inn slik at pakken fikk en likhet med et menneske. Engang da et barn skulde kureres, førtes figuren flere ganger rundt barnet.

Ikke minst gjaldt de gamle truer, når husdyrene var sjuke. En gammel ådøling har fortalt mig, at han hugser en doktering av ei sjuk kua. Det kan være mellom 60 og 70 år siden. Kua stod og slikket sig, til den var blodig. Men så kom en bygdemann, som kunde »gjerra åt« for dette. Med en liten kniv kløvet han halen på kua, tok så et

bygg-korn og la i såret, hvorefter han la forbinding omkring. De sterke ord ha sa attått kunde meddeleren ikke opfatte. (Les i almanakken for 1929 i dyrlæge Kjos-Hanssens artikkel »Mishandling av syke husdyr« punkt 2 om sykdommen og dens behandling).

Grisene kan få en sykdom, som man har kalt bråma. Den følges av krampe. Over en slik syk gris leste man: Ola og Tor ropte i berget: Gi oss ei råd for den som bråma har fått! Grip i jord og se mot sol og gi dem som bråma har fått — i Guds navn!

I gamle dager var der mye bjørn og gråbein i skogene, og hysdyrene blev ikke sjelden mat for disse udyr. Folk prøvde å »klomse« eller »binde« udyrene ved sterke ord, som disse: Jeg binder bjønnen i grinde-le, ulven grå med bjønnen harde, jeg binder hannom så fast i jord som borken på linden gror. — Men det var nok ofte, at ordene ikke bet på bjørn og ulv. »Det kan neppe beskrives« — sier Wiel 1743 — hvor stor skade udyr som bjørnen og især gråbenen gjør på bondens kreaturer, store og små«. Og slik var det til midten av det 19de århundrede. Bjørn og ulv blev omgitt av overtro. Folk blev mistenkte for å kunne sende bjørn i fjøs eller buskap til andre. For over 100 år siden bodde der i Strømsåbygda en mann som sendte bjønnen på krøttera til naboene, og bjønnen drap både kuer og småkrøtter for dem. Tilslutt tok naboene mot til sig og skaut bjønnen. Men der bjønnen stupte fant de ikke annet enn fillebroka hass Ola, han som hadde sendt bjønnen. — En gammel mann fortalte mig for noen år siden: Morbror min gjætte i Vidalen. Så kom bjønnen og braut sig inn i underhuset, der småkrøttera var, og drap mange få dom. Den bjønnen var trølla dit, den! Dom var fæle den tia te setta bjønnen i fjøsa.

Enkelte kunde sende vondt på kuene bare ved å se på dem. Slike folk hadde »vonde auger«. »Du har pene kuer, du«, var det en som sa til en gammel kvinne som gikk og gjætte. »Du kan kysse dem bak, du«, sa den som gjætte, og så spyttet hun imot den som hadde snakket til henne. Før det svaret hun gav og spytingen var nettop botemidler mot »vonde auger«, og det var best å være sikker.

Truene krevde no i alle høver. Småbarna blev vigslet med ild, idet brennende tyristikker blev svunget over det, likeså over vannet det skulde vaskes i. Første glør blev kastet i vannet. Det bruktes hver gang barnet skulde vaskes, inntil barnet var døpt. Vaskevannet måtte bare slåes ut, mens det var lyse dagen, aldri når det var

mørkt. Man smurte svovl på et stykke flatbrød og lot det brenne, og så la man det brente brød under listen som barnet blev reivet med. — Det bruktes også å kaste et slikt brent stykke brød op i melk, som sattes bort.

Fabeldyr som draken og sjøormen hørte tidligere til dyreriket likeså sikkert som ulv og bjørn. Både Tyrifjorden og Sperillen har hatt sine sjøormer. Foged Wiel skriver 1743: »I Tyrifjorden skal og finnes en stor orm, 1/2 fjerding lang, som skal lade sig tilsyne mot onde og farlige tider. Endel bekrefter med ed, at de har sett den. Men når man spør mange, så har den ene sett den 1 mil, en annen 1/2 mil, den tredje 1 fjerding lang og så fremdeles, hvilket bringer mig til å tro at ingen har sett den. I Sperillen siges og å være en stor orm, som skal lade sig tilsyne, som den forrige i Tyrifjorden, imot onde og farlige tider. Hadde jeg flere store vande i fogderiet, hadde jeg uten tvil flere ormer å skrive om«.

Men om ikke fogden trodde på sjøormene, så trodde andre på dem. Hør her hvor levende ormen var 140 år senere (skjønt ikke nettop i vannet). — Det var i juni måned 1876, en vakker mandags formiddag, at folk la merke til en langstrakt mørk gjenstand ute på Tyrifjorden. Tingen syntes å bevege sig op og ned i vannet. Man blev straks enige om at det var en sjøorm, og flere dro hjem etter rifler. Der blev en svare skyting mot den stakkars ormen, og man trodde den måtte ha fått mere enn nokk, vilde man som rimelig var hale den iland. Til de tapre skytteres ergrelse var det imidlertid bare kullstøv og oske, som var utkastet fra dampbåten. — Vi nevner med det samme, at en sjøorm flere år før var blit sett i Moestjernet. Da folk kom nærmere, blev den forvandlet til en stim karudser.

Vi nevnte i forrige årshäfte, at børsa var i pakt med det hemmelighetsfulle. »Om din børs er forgjort«, — hetter det i den gamle opskriften — »så skjær av en strimmel jord og drag din børs 3 ganger derunder i vest og om i øst og tal intet«.

Blandt de gamle skikker nevner vi den å tiggetråd. Dette måtte bare gå for sig i romjula mellem 13-dagen og 20-dagen. Men iforveien hadde jentene stelt til fine trådhespler (»tråddokker«) både av ull og annet garn. Så gikk de voksne guttene omkring og »tigde tråd«. De gikk med dette om kveldene og drog fra hus til hus. De blev godt trakterte som oftest. »Det var mye moro med dette«, sa den gamlingen som fortalte mig om det, »men så fulle som vi vart!«

De gamle avskaffede helligdager tok det lang

tid å få gjort til søkndager. Trediedagene for eksempel. De blev med flere avskaffede som helg ved forordning av 26de oktober 1770, men hundre år etterpå var de ennu å regne mere som helg enn søkn. Å bruke dem som almindelige arbeidsdager var enda helt imot tru og skikk. Ennu seigere har slike som kyndelmessdagen vært, som ikke har vært kirkedag siden katolsk tid, men som ennu i manns minne hadde en nimbus av helg over sig. »Di må ikkje spikke idag, gutar, det er kyndelmessdagen«. Disse ord blev sagt av en forlengst avdød mann, som jeg dog godt minnes. — I Ådal hendte det for 60—70 år siden, at en mann vilde sette ut isgarn (fiskegarn under isen) på Sperillen. Det var litt utpå vårsida. Han gav sig til å hugge hull på isen. Mens dette stod på, kom der bloddråper fra handa hans, og han kunde ikke skjønne hvor de kom fra. Han tenkte sig om: Det var kyndelmessdagen! Han lovde at han aldri skulde arbeide mer på den dagen. — Våffermess er en annen helg som minner om den katolske tid. »Våffer« er en sammendragning av »vår frue«, et gammelt navn for jomfru Maria. Dagen kaltes av andre Marimess. Disse og andre dager, som olsok, hellemess, mikkelsmess o. fl. dannet på en måte grunnlaget for tidsregningen. Slekten fra 1820—30 brukte enda ikke så mye måned og dag, når det gjaldt å fastsette et tidspunkt. Tre vikur føre kyndelmess, otte dar etter korsmess, fire vikur på vinteren, fjorten dar på sommeren — slik var tidfestinga. Olsokvikua skulde setervollen slåes, korsmessdagen flyttet fleste ned fra setra.

E. VIKER.

Siktekræmer'n.

For et halv hundrede år siden eller mere var »Siktekræmer'n« kjent over Ringerike og omkringliggende bygder. Som navnet sier var han »kræmer« (»skreppkræmer«), og tillegget »sikte« kom av det at når han skulde se riktig godt på noe, enten det var penger eller annet, så holdt han det langt ut fra sig og lukte det ene øiet som han skulde sikte med et gevær. Oprinnelig skulde han være fra Krødsherad og skulde ha vært omgangsskolemester der, mente folk. Han kjøpte gården Fkornrud ved Ask, og der blev han siden, så lenge han levde. Husene er nå nedrevne for lenge siden, og jorden er lagt til øvre Egge. Utenom gårdsdriften gikk han med skreppa og handlet. Han var kjent som en kjempekar og hadde »dregis« med alle bygdekjemper i vid omkrets.

Engang fikk han spurt at det var en smed langt borti Gudbrandsdalen som ennu ingen hadde rådd med. Siktekræmer'n var alt en gammel mann, men han fikk ikke ro på sig, slengte skreppa på ryggen og gikk. Han kom til Gudbrandsdalen og fant smeden, som han kom i prat med. »Je har hørt du skal være så sterk?« sa kræmer'n. Smeden syntes ikke kræmer'n såg så farlig ut og svarte sjølsikkert: »Ja, du dengjer meg nå ikkje!« De blev forlikte om å prøves utenfor smiueveggen. »Gujemei he je itte svevd mange slike, je!« sa siktekræmer'n, og det varte ikke lenge, før smeden låg i oskehaugen utmed smiueveggen sin. — Denne smeden var den siste kjempe han drogs med. —

Engang kom Siktekræmer'n inn et sted og spurte om de skulde gjøre en handel. Nei, de eide ikke penger. »Gujemei er det stort som venter dere hell' da!« sa Siktekræmer'n.

Siktekræmer'n hadde to sønner, som i sine yngre år var kjent for fæle kranglefanter. Engang på en auksjon på Søndre Ekornrud blev de fulle og ustyrlike. Folk sendte da bud etter Siktekræmer'n, at han måtte komme og holde styr på »onga« sine. Da kom han og tok en under hver arm og bar dem heim. »Di får bli med heimatt nå, gutter«, sa han. Sønnene het Johannes og Kristen. Johannes blev skolemester, men Kristen blev gårdbruker og var en kraftkar som far sin. Han har mange etterkommere på Ringerike.

EINAR DOKKEN.

Vardøger.

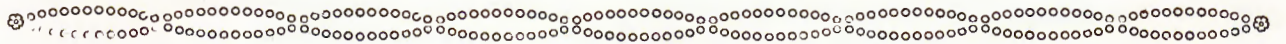
Hvad vardøger egentlig er, kan vel ingen sige for sikkert. Det merkes undertiden som et varsel foran noget som skal hende. Folk skjønner at en som de venter på kommer snart, for det knepper i låsen eller det blir tatt i dørvrideren, der høres skritt på trammen eller rop om å komme over elven. Når de merker noe slikt, kan de snart låse op gangdøren, eller ro over elven, for da er den ventende ikke langt borte. Vardøgeret er ikke like sterkt eller tydelig for alle. Jeg har hørt vardøger flere gange, og en av de ganger jeg hørte det meget sterkt og tydelig vil jeg fortelle om, slik som jeg oplevet det.

I årene 1886—88 tjente jeg hos fru Seip på Frok i Norderhov. Engang om vinteren 87—88 reiste gårdsgutten Johannes Jensen til Hønefoss, hvor han skulde bli noget lenge, så vi kunde ikke vente ham tilbake før utpå natten. Da han reiste, sa han til mig: »Vær vaken inatt da, og kom ut

med stall-lykta og lys mig, når jeg setter inn hesten!« Jeg lovde det. Det blev noget ut på natten, før Johannes kom. Foruten Johannes og jeg hadde også sveitseren Ole Larsen soveplass i drengestuen. Ola la sig, og jeg også, men for at jeg bedre skulde høre Johannes, når han kom, la jeg mig på hans seng ved vinduet, og for å komme fort ut tok jeg bare av mig støvlene, men var ellers fullt påklædd. Vi lå våkne og pratet. Så fikk jeg høre en som kom kjørende utenfor veien inn gjennom porten. Vedkommende svingte om drengestuhjørnet, og den ene sledemeien skrapte over stenhellen i drengestutrammen. Jeg for op, tendte lykten, drog støvlene på og sa til Ole: »Nå

kommer Johannes«. »Det haster itte så«, sa Ole, »det er vardøgra du hører«. »Nei, nå kommer'n!« sa jeg og drog ut. Da jeg kom ut, var der ingen å se, hverken Johannes eller hesten. Jeg gikk inn igjen og vilde slukke lykta og legge mig igjen. »Nei, nå kan du være oppe, for nå kommer'n Johannes snart«, sa Ole. Straks efter fikk jeg høre hestettrin fra veien, inn gjennom porten, lasset svingte om drengestuhjørnet, og den ene meien skrapte over stenhellen i drengestutrammen, — akkurat som jeg hadde hørt det for litt siden. Da jeg nu kom ut med lykten, var Johannes med hest og slede ved stalldøren.

SIGVARD SIMENSEN.

Eventyr om Ringerige.

Ringerige og Hadeland ere to Søstre gifte med hver sin Broder: Ringerige med den høisindede Hallingdal, og Hadeland med den trohjertede Valdars. Man vil nok sige, at Land ligger imellem, men denne gamle Svend er en Huusven efter gammel Skik, d. e. en Fostbroder, som har sit Ophold ved Randsfjordens lange Bord, bedækt med en blaa, sølverfryndset Silkedug, som Huusfruen på Hermanrud, der beværtede Halfdan hin Svarte saa godt, ikke havde Magen til. Men med Ringerige, den yngste og yndigste af Søstrene, er det en Historie.

Begge Brødrene hørte med det hele Land Rygte om Møens Fagerhed. Valdres sendte sin raske, blaaskjærfede Svend Beina, Hallingdalen et helt Gesandtskab af Elversvende med Beilerbud; men intetsteds kunde de trænge igjennem. Gyrihaug, en gammel gierrig Knark af en Frænde, som selv vilde besidde den Fagre, rugede med arglistig Skinsyge over hende og bevogtede enhver Adgang med sine Fjeldkjæmper, saa trofaste og fastsluttede i Rækken som om han alt havde ompændt sin Frænke med sine egne Arme.

Hvad kunde hun da andet end at indhulle sig i Tyrifjordens blaa perlestukne Gevandt? Men det bævede under hendes Suk. Den skaldede Beiler blev stedse mere paatrængende. Med mørke Blik betragtede hans bredskuldrede Kjæmper Jomfruen, som turde give deres Herre Afslag.

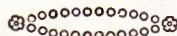
Hun sad indhyllet i sit Slør, lyttende efter kjærlige Beileres Bud, hvorledes den heftige Beina og Hallingdalens Elversvende forgjæves,

som murmlende Fosse trættede og kjæmpede udenfor med den iversyge Vagt. Da bad Møen til Alfader, og han sendte Thor, sin Søn, Styrkens Gud og Hallingdalens Ven, for at befri hende. Tre-dobbelt Kraft lagde han for Vennens Skyld i sit Lyn og svang det mod Kjæmperaden paa Maa og Faa hvor det kunde ramme som bedst.

Virkningen var Styrkens Guds. Tilbage bævede Gyrihaugen selv; tilbage did hvor den endnu med sin skaldede furede Pandeskal rager over Ringerige. Tilbage veeg Kjæmpekredsen did hvor Fjeldene endnu indringe Dalen. Jublende brød Beina og de øvrige Beilerbud ind. Frit hævede sig for første Gang det jomfruelige Ringeriges Barn, det yndige Hole, og Tyrifjordens Gevandt nedrullede fra de Yndigheder Verden turde se.

Virkningen var Styrkens Guds. Lynslagets dybe Spor er Krogkleven: en Sti havde aabnet sig, som førte til den fagre. Thor agede den selv første Gang, bringende Beilerbud fra Hallingdalen, sin Ven. Beinas Vrede, brusende i Munkefossen, røbede hvad Svaret var, som lettede Ringeriges Barm, det yndige Hole, end høiere. Han faldt, som man siger, af Ivrigheid i Hønefossen »med Hovedet gennem Døren«. Hans Herre var af et godt Gemyt og havde Ærbødighed for Guderne Vilje, d. e. for det Skete. Han kastede sine Øine paa den ældre Søster, og fandt Yndigheder, han ikke før havde fundet, og Valdres lever nu forlængst ligesaa godt og fornøieligt med sit Hadeland som den lykkelige Hallingdal med sit yndige Ringerige.

HENR. WERGELAND.

Ved Flaskerud i Ådal.

Umse gamalt.

Mjøltråverer.

»Mjøltråverne« hadde fått navn av virket sitt. Inntil for omkring 30 år siden var de ofte å se. Det var menn og kvinner som for bygdemellem med en pose på ryggen og tagg mjøl. Helst var de på ferde før jul, og da kom der somme tider en hver dag. Var det godt for mjøl, gjorde de kippvender til et bestemt sted, der de hadde tilhold, og derfra bar de så resten av året.

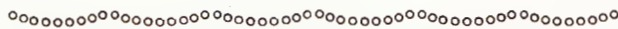
Når en mjøltråver var ventendes, tok det til å smelle og knirke i mjølkjøreldet på veggen, og da sa kvinnfolka: »Nå kommer det ein mjøltråver«.

Noen av de mjøltråverer som gikk over Ringerike sa at de var fra Modum. Endel gikk i en lang årrekke og kom igjen likeså sikkert som jula. Blandt de best kjente var »Tusentripper'n«, som også kaltes »Skinntull'n«, han gikk med to kjepper og bar 3 skrepper på ryggen. En annen kalte de »Trondhjemmeren«. »Gade« gikk også som mjøltråver, men også ellers var han godt kjent

over Ringerike, og en mengde pussigheter fortelles efter ham.

Engang hadde Gade arbeidet for en mann en tid, og da arbeidet langt om lenge var ferdig, spurte Gade om han kunde få en attest. Jo, det kunde han da få. Mannen skrev slik attest: »Han kan arbeide; men han vil ikke«. Gade kunde ikke lese, men såg på den og sa: »Den er grei, den!« Siden har det gått som ordtøk over Ringerike: »Den er grei, den, sa Gade om attesta«.

EINAR DOKKEN.

Luftspeiling.

Før i tiden brukte folk fra grenden i sommer-tiden å samles søndagseftermiddagen på Nesjarnkastet eller Prestemobakken ved veien mellom Busund og Ask for å prate sammen og se utover bygden.

En søndagseftermiddag utpå høsten 1884 var endel ungdom samlet der til sang og samtale. Jeg og bror min fikk lov til å ta båten og ro over

elven, for at vi kunde få gå oppå bakken og være en stund sammen med dem deroppe. Efter solnedgang gikk de alle hjem, og bror min og jeg skulde gå ned til båten. (Vi bodde dengang i Nes-jarn). Først vilde jeg dog snakke litt med en kjenning, som blev konfirmert forrige år, om den forestående konfirmant-inntegning i Norderhov og møtene hos presten utover vinteren. Jeg skulde nemlig innskrives ihøst. Vi gikk tilslutt ifølge et lite stykke bortover veien som fører til Dal. Da jeg gikk fra gutten og kom op på storveien igjen, fikk jeg se tre ukjente mennesker, en herre og to damer, på veien. Herren hadde lys sommerdress og engelsk stråhatt, og begge damene hadde

grønnaktige kjoler og parasoller i hendene. Jeg hilste ikke, for jeg forstod de var i samtale, og jeg vilde ikke forstyrre med min hilsning. Men det syntes mig underlig, at de ikke så på mig, som ikke var mer enn 30—40 meter fra dem. Jeg gikk først over veien, men derefter tilbake igjen for å se nærmere, men da var de blitt noget anderledes, de var blitt mattere og holdt på å bli borte. Om litt blev de helt usynlige. Da jeg kom hjem, fortalte jeg hvad jeg hadde sett på Prestmoen. Far sa, at vi skulde ikke være der så sent på kvelden mere.

Jeg tror, at det var en luftspeiling, jeg så.

SIGVARD SIMENSEN.

Småstykker.

Av E. V.

LANDGRAF.

For omkring 100 år siden hadde fogden på Ringerike en tyskfødt betjent som hette Landgraf. Han var meget musikalsk og har bl. a. komponert »Grevevalsen«, som er opkalt efter ham (»graf« d. e. greve). Så fortalte min hjemmelsmann. I denne tid var det at professor Hansteen foretok sin bekjente reise i Sibirien, hvor han bl. a. også oplevde sterk kulde. I et selskap, hvor man drøftet Hansteens reise og Sibiriens kulde, utbrøt Landgraf: »Hansteen har aldri vært på Bårnås«. For det var det kaldeste sted på jordamente Landgraf.

Landgraf døde på Nes i Hallingdal, hvor han på sine gamle dager en tid hadde levd i enslags privat legd hos embeds- og bestillingsmenn.

E. V.

JUTULEN OG JUTULBRUA.

Foged Ivar Wiel skrev i 1743 sin »Beskrivelse over Ringerike og Hallingdal«. Heri forteller han følgende:

I Sperillen er ingen ø, uten Storø. Men der ses, når vannet er lavt, ved Elsrudlandet likesom en bro av store stener, som går 1/2 fjerding ut i fjorden, hvorom bønderne forteller, at en jutul eller bergtroll, der har holdt til i Elsrudkollen, fridde til en frue av samme slag, der bodde på den annen side av fjorden i Engerkollen. Som han

nu en gang kom over til henne og var våt av det han hadde vadet over fjorden, og hun derfor skydde ham, begynte han av fortrydelse herover en aften å kaste sten i fjorden for å gjøre sig en bro derover. Men solen rant op, føre enn han fikk arbeidet fullført, og som han uforvarende så imot solen, sprakk han. Han må ha vært meget høi, siden fjorden han vadde over var i det minste 3 favner dyp, og hans frue meget kresen, siden hun for den årsaks skyld alene skydde ham. Broen kalles ennu den dag idag Jutul-broen; men det må vel være ryggen av et berg under vannet, som av vannet er så slitt, at det ser ut som en mengde stener.

EIT MØTE.

Nå ska je segja deg noko som hende meg på Slévikskaugen eingong. Je tente på ein tå stor-gar'a i Lunder dengongen, det er mykje over hal-hundre år sea. Mannen på gar'n dreiv lastehandel i Drammen, og der hadde'n ein kontorist som heitte Sander Olsen. Denna kontoristen kom te Lunder i jula, og så falt det seg slik at han reiste att akkurat nyttårsdags kvelden, og je skyssa'n te Krørn stasjon. Men før vi reiste måtte vi bortom Bjørke te Mokasten au, og der blei vi ei stønn, så vi hadde ein time og ti menott å kjøre te Krørn på. Men vi tala det så, at vi sku gå hell' flyge opfør

bakke og berre sitta på nedfør bakke og på flata, og så greide det seg, så han kom tidsnok.

Je kvilte på gampen, og så dro je heimover. Sander Olsen hadde fått lånt på seg gråbeinpels og storstøvler på gar'n, og detta sku je ha med meg heimatt. Je hadde det på meg, kan du veta, for det var sprettande kalt. Jaha. Då je kom te Stormyr, det er litt bortafør Tubbemyr, så er det ei lita heldning ned på myra, der tverrsted gampen. Je tok i tomma og rista, men han fløtte ikkje foten, bare bles hell frøste i nåsån. Så vart eg var en kjørandes mann imøte med meg. Han satt på ei urimeleg lang likkiste, og han hadde ein tå dei gamaldagse høge hattane på seg. Je vart noko rar tå meg, da mannen var beint imot meg. Vakjen var je, så je er ikkje vaknare nå. Je tok tomma ein totre gonger om nevan og armen, og så steig je tur slean og tok tak i mannen. Men då var det ingenting. Borte altsama, berre kalde, klare lufta. Gampen hadde kanskje sett meire tå denna ferda hell' je, det veit je da ikkje. Men nå kan det hende, han flaug! Det gjekk i eit renn heilt te Bleksru'.

ET 20-ARS MINNE.

Den 27de november 1909 gikk åpningstoget på Bergensbanen fra Oslo til Bergen med kongen og innbudne autoriteter hvoriblandt herredenes ordførere.

Ved en festlighet på Sokna i dagens anledning blev sunget følgende vers, som var forfattet av en blandt deltagerne.

I gamle dager, da var man gla
når inte noe mangla beina,
for når te nabo en skulde sta,
en kunde letvindt fly i steina.
For det en den tid kunde kalle vei
drog over berg og dal og strand og hei.
Men frem de kom
i snø og flom,
for alle var så god i beina.

Men så blei folka litt mere kry,
de vilde heller ri, må veta.

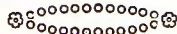
Og snart så grodde op en liten by,
og dit de for på vogn med seta.
Og vel det skaka stygt i djupe spor,
og fæle så de ut av sand og jord,
men stolt de satt
og blei snart lat,
og dermed — veikna de i beina.

Men da de hadde kjørt så lang ei stund,
så vart de også lei av dette,
for vel var veien nå fast og rund,
men hesta kunde og bli trette.
Så batt de tvende hjul fast til ei stang,
og så med beina trampa de sig fram.
Og fram det gikk,
så det hadde skikk,
— nå blei de atter go' i beina.

Men fra idag blir det annen dans,
om hest og bein det spørs ei lenger.
Nå trekker banen oss fram med glans,
og inte mere vei vi trenger.
Det gjelder bare nå å ha litt mynt
og få billetta vårs for kara synt,
så alt er greit.
Men ett je veit:
Nå blir vi atter veik' i beina!

Anders Bekken hadde vøre med i krigen mot Sverige og var ung da han vart utkommedert. Han og sju andre norske søllaterar var eingong sett te å holde utkikk i kjøretårnet i Trøgstad. Da fekk dom se svenskane kom, og noen svensker skaut noen skøtt imot tårnet, men råkete ingen. Så tok dom flukta, dessa 8 norske; men 2 svenske rytterar kom etter dom. Da sette di norske ut av vegen ned igjennom ein dæl. Svenska rei utpå bakkestupet og stansa der. Da skaut di norske gutane på dom. »Men vi råkete nok itte«, sa'n Anders Bekken, »for det var altfor langt hold«. Anders Bekken var far til skiløperen Elving Bekken).

E. V.

Fra høst til høst 1928—29.

Senhøsten 1928 var mild med lite regn. I november noen kolde dager, senere vakkert vær med få kuldegrader. Dette varte til 28de desember, da været blev kaldere, og nå holdt det sig kaldt, til mars begynte. Værst var februar. Natt til 27de februar hadde Åmot på Modum ÷ 25, Vikersund ÷ 26, Lier omkring ÷ 20 og naturligvis som den stivfrosne rosinen i pølsa Sokna ÷ 34 kuldegrader. Fra 28de desember til 2nen mars var der ikke én dags »linne«, og tømmerhoggere klaget over at »buska ha vøri tela i heile vinter«. Men tømmerkjøerne hadde det bra, for det var ytterst lite snø, bare såvidt sledeføre. En slem følge av det jamkalde været uten snølag over jorda var at vannledninger frøs til samt at brønner og mindre vannårer nektet å gjøre tjeneste. Mange steder fikk man det derfor travelt med å frakte vannet lang vei. Men med mars kom mildvær, og innen 15de mars var det vesle vinterføret på veiene borte. De siste dager i denne måned hadde i solveggen en middagstemperatur av 17—20 gr. varme, og vakre sommerfugler begynte å flagre om. — Atter slog været om og blev kaldt og surt, da april innfant sig. Nedbøren blev dog ikke nevneverdig, og vannstanden var liten i elver og bekker. Mai bragte foreløbig ingen bedring. Først den 22de mai, 4de pinsedag, tok sommeren ledelsen. Fra nå av blir dagene varme og vakre med regnbyger iblandt, riktig »grovær«. Når 17de og 18de mai undtas, — de var varme og vakre — gikk det i år fullstendig efter det gamle merke, at slik som været er 3dje dag påske skal det bli til 3dje dag pinse.

Skogsinteresserte folk fryktet for, at det skulde bli for lite brøtningsvann, da det var så lite snø i åser og fjell. Det var også ganske visst i minste laget; men det blev brukt på beste måte under kyndig ledelse og med dyktige folk. Resultatet overtraff derfor manges dristigste forventninger, idet lasten likevel kom fram.

For jordbrukeren kom der senere tilstrekkelig regn. Varme har heller ikke manglet, og sommeren 1929 må for det ringerikske jordbruk regnes

blandt de meget gode. Sågodtsom alle kulturvekster gav pent utbytte, og innhøstningen har for største delen kunnet foregå under nogenlunde bra værførhold. På grunn av meget regn på eftersommeren blev modningen av kornet dog forsinket, så der blev sen skur, hvilket hadde til følge at noget av kornavlingen ennu stod ute, da snø og regn innfant sig i midten av oktober.

Både i 1928 og 1929 har Ringerike vært forskånet for skogbrand av betydning.

Der har i siste vinter vært arbeidet på hovedveien mellom Sundvollen og Skaret. Denne viktige og sterkt brukte ferdselsvei er mange steder betydelig utvidet i bredden, likesom mange farlige svinger er utbedret. Arbeidet vil formentlig bli fortsatt kommende vinter.

Såvel i 1928 som i 1929 har overveielser og forhandlinger pågått angående en påtenkt offentlig bilrute mellom Sperillen stasjon og Bagn i Valdres. Kommer en sådan rute istand, vil dampskibsfarten i Ådal ophøre.

I november 1928 blev gravkapellet ved Nes kirke i Ådal innvigd, likesom også et kirken tilbygd sakristi.

Arbeidet med innsamling av midler til kirkebygging ved Ask har vært igang.

Det økonomiske trykk hviler fremdeles over våre bygder, og for de ringerikske kommuner er de store utgifter og de mindskede inntekter en meget brysom historie.

Efter denne korte oversikt går vi over til å nevne noen av de enkelte hendelser.

Oktober 1928.

3. Gudbrand Elsrud og hustru Mari, gullbryllup. Parret bor på Skagnes i Ådal. — 4. Andreas Andersen, Granstad ved Hønefoss, † 76 år. — 6. Herman Søhol, tidligere kontorchef i Ringerikes sparebank, ansatt som bankchef i Hole sparebank. — 7. Tidligere sogneprest i Ådal Thorbjørn Frølich 80 år. — Foredragsmøte for jordbruksinteresserte på fylkesskolen ved Ask. Møtet kom istand ved tiltak av Norderhov samvirkende småbrukerlag. Fremragende foredragsholdere som dr. Thomas Sinding, assistent ved landbr.høiskolen Bremer og konsulent Ødelien. — Christian Hal-

kinrud i Lunder 81 år. — Kjøbmann Arnt Syversen ved Veme †. — 9. Gårdbruker Helge Stigsrud, Haugsbygd, † 72 år. — 11. Kjøbmann M. O. Hafnor, Ådal, † 83 år. — 12. Andreas Johnsen Fjeldstad i Hole † 61 år. — Mari Renne, Ådal †. — 15. Tidligere stiftsprost C. H. Krohn † i Hønefoss 75 år. — 16. Oberstløytnant Frederik Bonnevie † 84 år. Han overtok styret av de Ankerske bruk i Hønefoss 1872. Etter hans råd blev samtlige vannfallsrettigheter innkjøpt og hele vannkraften samlet på én hånd. Han har således gjort meget for den senere storindustri i Hønefoss. — 18. Elisabeth Heyerdahl, Hønefoss, †. — 19. Dr. Eivind Berggrav, av gammel Ringeriks-ætt, utnevnt til biskop i Hålogaland. — 22. Frelsesarmeen i Hønefoss feirer 40 års jubileum. — Gårdbruker Alf Western, Norderhov, † 59 år. — 31. Skogforvalter Andreas Feragen, Norderhov, † 82 år. — Andreas Amundsen Sørli, Tyrstrand, † 90½ år.

November.

1. Ordfører i Ådal Elling Blakstvedt 50 år. — Johannes Grøndahl feirer sitt 50 års jubileum som ingeniør. Han er født 1856 og styrte i en lang årrekke først Bæga og senere Follum tresliperier, likesom han i årene 1902—07 var ordfører i Norderhov herred. — Tidligere landhandler Gabriel Hansen Fjeld i Norderhov 70 år. — Sognepr. Jens Bjønness-Jacobsen overtar konstitusjon som sogneprest i Hønefoss, inntil utnevnt prest kan tiltre. — 2. Baker og konditor Joh. Kullerud 25 års jubileum som handelsborger i Hønefoss. — Ole Andersen Rundtom, Lunder, †. — 3. Berthe Bentsen † på Hole gamle hjem 80 år. — Departementssekretær cand. jur. Andreas Lagesen, Oslo, 65 år. Han er av gammel Ringeriks-slekt og kjent for den interesse og dyktighet han legger i arbeidet for å øke kjennskapet til den ringerikske slekts- og gårdshistorie. — 4. Tidligere sogneprest i Ådal Torjus Staknes † i Oslo 76 år. — 5. Sofie Hansen † på Norderhov gamle hjem 91 år. — 6. Kulden: Hønefoss ÷ 7, Sokna ÷ 26 gr. »Det er merkelig, at hverken Det meteorologiske eller Oslo-pressen noensinde kan lære at Sokna som regel er det koldeste sted i landet«, skriver en lokalavis. — 10. Karen Andersen Almestua † 94 år. — 11. Gårdbruker Gustav Iversen Pjåka, Tyrstrand, 70 år. — 14. Randi Marie Gamkind, Hole, † 82 år. — 15. Frk. Thora Jønsberg 75 år. Hun var i 10 år lærerinne ved Hønefoss middelskole, senere ved Oslo folkeskole, hvorfra hun tok avskjed 1916. — 17. Gunhild Johnsen, Nerli i Haugsbygd, †. — Johan Andersen Holth, Haugsbygd, † 89½

år. — 21. Tidligere lærer i Ådal Reinert Sødal 70 år. — 22. Gunhild Marie Andersen, Hønefoss, †. — 26. Natten mellom 25. og 26. nedbrente uthusene på Hurum i Hole. — 28. Johan Petter Martiussen, Norderhov gamle hjem, †. — Ole Jakobsen Johnsrud, Nes i Ådal, † 77 år. — 29. Ringerikes travselskap gjenvalgte Ole Kihle, Norderhov, som formann og bakerm. Kullerud, Hønefoss, som næstform. — Uthusbygningen på Sætrang i Haugsbygd brente.

Desember.

2. Sokna arbeiderforening 15 års fest. — 4. Gårdbr. Andreas A. Bjørnstad, Norderhov, † 73 år. — 7. Lektor O. F. Lagesen, Hønefoss, 70 år. — 8. Ragnar Skålerudbråten ansettes som lærer i Flaskerud krets, Ådal. — 11. Torvald O. Tangen, Støa ved Hen, 80 år. — 14. Fisker Hans Knutsen Tangen, Tyrstrand, 80 år. — Sogneprest Haugerud får kirkedep.ts tillatelse til å forbli i sitt embede som res. kap. i Norderhov uten å overta Hå sognekall. — 16. Johan August Andersen Benterud † 74 år. — Major Ragnvald Hvoslef, Tandberg i Norderhov, avskjed i henhold til hærlovens aldersgrense. — 18. Theoline Andreasen, Norderhov, † 66 år. — 23. Fhv. lærer og kirkesanger i Eidsvoll Erik Hilde † 81 år. Lærer ved Hønefoss folkeskole 1874—1878. — 24. Gunerius Rustand, Homledal, † 62 år. — 26. Martin Karlson Bekkelokka, Norderhov gamle hjem, † 81 år. — 29. Eilif Peterssen, den berømte kunstner, † 76 år. Han var av gammel Ringeriks-slekt, idet oldefaren eide og drev gården Pjåka i Norderhov, hvor også bestefaren bodde og hvor faren var født. — 29. Skomakermester Martin Trulsen, Hønefoss, og hustru Berte Maria, gullbryllup. — 31. Direktør John Andersen, Pengeotteriets dyktige leder, fratrer sin stilling. Han var i mange år kjøbmann i Hønefoss og er ringeriking av fødsel og slekt.

I desember foregikk ordførervalgene og hadde sådant utfall: Norderhov — Jul. Larsen (gjenv.) Tyrstrand — Johs. Sollie (gjenv.) Ådal — Tryggve Engebretsen. Hole — Hammersbøen (gjenv.) Hønefoss — Thv. Jørgensen (gjenv.) Modum — P. Skard (gjenv.) Krødsherad — Eivind Dybendal. Jevnaker — Hans Løchsen (gjenv.) Flå — Knut Kolbjørnsen Gulsvik.

Januar 1929.

Omkring årsskiftet er følgende tildelt Selskapet for Norges Vel's medalje for lang og tro tjeneste: Ole Johannessen hos familien Røsholm, Hønefoss (45 års tjen.), Maren Vebjørnsen hos

kjøbm. A. I. Halvorsen, Hønefoss (25 års tjen.), og Klara Hagelund hos familien Raabe og Rasmussen, Norderhov (25 års tjen.), til 9 arbeidere ved Hønefoss bruk, nemlig stallmester Hans Olsen Hilton, fyrer Gabriel Knutsen, sagarb. Ole Gudbrandsen Støa (alle med 42 års tjen.), sliperim. Joh. Hansen, tømmerdeler Anton Kristensen (begge 41 års tjen.), vedrenser Julius Bendiksen (40 års tjen.), sliperiarb. Karl Berntsen (39 års tjen.), rengjøringskone Lise Gudbrandsen (35 års tjen.) og vedrenser Martin Gobakken (32 års tjen.). Hver av de dekorerte bruksfolk fikk av bruket kr. 200.00, likesom bruket innbød dem til fest på Glatvedts hotell.

Hønefoss hadde ved årsskiftet 3228 innbyggere mot 3175 ifjor på samme tid.

2. Gårdbr. Edvard Gjorud i Haugsbygd 80 år. Han var i yngre år en ivrig dyrker av travsporten og skal ha eid Skandinavians raskeste hest. — 3. Karen Johannessen, Bjørnstad i Norderhov, † 77 år. — 13. Fhv. stiftsprest C. H. Krohn † i Hønefoss 75 år. — 17. Anders O. Åsen, Hønefoss, †. — 18. Fru Anna Hval Halvorsen, Hønefoss, † 66 år. Hun hadde kort tid forut mottatt kongens fortjenstmedalje som jordmor. — 19. For 50 år siden blev Haug kirke tatt i bruk efter den omfattende restaurasjon i 1878—79. — 26. Else Marie Jenshagen † 68 år. — Sognepr. i Hole Karl Lunde 60 år. — Stortingsmann for Drammen, Hønefoss og Kongsberg Harald Håre † 46 år. Han var en ætling av Eidsvoll-mannen Christopher Hoen. — 30. Johannes Olsen † på Hole gamle-hjem 88 år. — 31. Thv. Ødegårds våningshus i Haugsbygd nedbrent.

Febru ar.

Jon Guldahl i Hole optar med kraft og dyktighet arbeide for et »Moe-minne«, således at Jørgen Moes fødested Moe i Hole med sine mange minner fra dikterbispens dager må reddes, iallfall for husenes og deres nærmeste omgivelers vedkommende, fra å bli handelsvare. Odelsmannen har nemlig måttet gå fra gården. Fremstående menn i Oslo og på Ringerike uttaler offentlig sin beste anbefaling av tanken og vil i en høvelig tid iverksette en innsamling.

1. Ole Martin Nordli, Haugsbygd, † 67 år. — 2. Marte Marie Burud, Granly ved Hønefoss, † 86 år. — 3. Inger Finsand, Hen, 90 år og leser uten briller. — Efter tiltak av skolebestyrer Plau dannes et lag til støtte for ungdomsskolen på Ringerike. Gårdbr. M. Lundstad, Ask, blir lagets formann. — 4. Temperatur: Telemarken ÷ 28 gr., Flisa ÷ 25, Røros ÷ 24, Sokna ÷ 31,5. — An-

ders Hansen Vinter, Norderhov, † 95 år. — 5. Helle Kristoffersen, Norderhov, † 75 år. — 6. Vilhelmine Thorne, Hønefoss, 90 år, enke efter verks-eier Thorne og datter av prokurator Hygen. — Tidligere landbruksdirektør Gudbrand Tandberg † i Oslo 78 år. Han var både på fedrene og mødrene side av Ringeriks-slekt. — 7. Lise Skredsvig f. Vager † 86 år. — Nils Fekjær fra Hole † i N. Dakota. — 9. Matea Nordby † 69 år. — Jørgen Kristoffersen, Hønefoss, † 77 år. — Berte Marie Hunstad † i Oslo 85 år. — Edvard Nicolai Simensen, Grefsrud ved Ask, † 79 år. — Martin Bakken, Norderhov, 70 år, kjent som skogsmann og jeger sanit hyggelig turistvert på Vakersetra. Bor nu i Hønefoss. — Christoffer Berg fra Hole † i Lier 91 år. — 10. Tidligere gårdbr. i Norderhov, Carl Burud, † 88½ år. — 15. Lars Berntin Høivik utnevnt til sogneprest i Hønefoss. Han er født i Tinn 1875 og har fra 1914 været res. kap. i Øvre Eiker. — 16. Sanitetsoberstløytnant Reinholt Hofman † 93 år. Han var født på Bjerke ved Ask, hvor faren bodde 1835—1837 som distriktslæge i Ringerike og Hallingdal. — Gustav Evensen Kittilsbyhagen i Haug † 80½ år. — 18. Karen Gundersby 85 år. — Helene Pedersen Støen, Tyristrand, 77 år. — 20. Fhv. skibskaptein Petter Burud † 86 år. — Fhv. gårdbr. Lars Simensrud i Ådal † 82½ år. — Anne Randine Steinsetra † 80½ år. — 23. Fhv. gårdbr. på Tyristrand Andreas Dahl 90 år. — Ellef Mollerud, Hen, † 68 år. — 25. Lise Jonassen Ørenengen † 90 år. — Johan Olsen Sandbråten † på Norderhov gamle-hjem 76 år. — 26. Hanna Oppen, f. Richter, Hønefoss, † 54 år. — 27. Berit Pedersen, Finsand i Ådal, † 77 år. — Gårdbr. Anton Oppen, Veme, 70 år. — Pauline Christiansen Dompidal, 80 år. —

Mars.

1. Harald Ødegård har drevet garveri i Hønefoss i 25 år. — Torger Gustad, tidl. ordfører på Modum og direktør i Modum sparebank, † 91 år. — Snækermester P. Paulsen, Hønefoss, † 70 år. — Gårdbr. Gudbrand Sætrang, Haugsbygd, † 79 år. — 2. Elise Hansen, Hen, † 64 år. — Torine Jørgensen, Norderhov gamle-hjem, † 78 år. — Iver O. Blakstvedt, Ådal, † 77 år. — 7. Dora Lehne, Hole, †. — 10. Kirkesanger og lærer i Hønefoss Kornelius Knutsson † 63½ år. — 11. Hans Borgersen i Hole 80 år. — Elise Sigstad f. Bjøre † i Hønefoss 69 år. — 13. Gårdbr. i Lunder Sjønne Berger †. — 14. Jørgine Arnestad, Hønefoss, † 70 år. — 15. Annette Andersen Gunderengen, Norderhov, †. — Ingeborg Hall f. Næsnoen † i Oslo 69 år. — 17. Hans J. Bjerke, Tyristrand, 57 år.

— 20. Marta Buttingsrud, Gagnum i Norderhov, 80 år. — Erik O. Lian, Hen, † 82 år. — 22. Småbruker på Tyrstrand Erik Olsen Netop † 87 år. — 23. Kristian Håkenrud i Norderhov 80 år. — Amund Syvertson, tidligere kirkes. og lærer på Kråkerøy, † 81 år. Han var en tid lærer i Hole. — 27. Tidligere lærerinne ved fylkesskolen på Ringerike frk. Matilde Berg † i Oslo. 28. — Berte Marie Lundby, Hønefoss, †. — 30. Johanne Markussen † på Hønefoss gamle hjem 79 år.

April.

2. Efter tiltak av Lunder ungdomslag holdes kursus i vevning i Lunder fra 2/2 til 15/5 under stor tilslutning og med frk. Tveito fra Ål som læreriane. — 4. Annette Ramstad, Hønefoss, † 69 år. — 5. Byggmester Ole Olsen Frog i Hole 80 år. — Åse Matea Hagaringen i Haugsbygd † 92 år. — 6. Småbruker Karl Kristiansen Moen og hustru Maren, Tyrstrand, gullbryllup. — 8. Ingeniør August Wahlstrøm 80 år. Fra 1893 til 1922 knyttet til Hønefoss bruk, bor nu i Oslo. — 9. Fhv. gårdbr. G. O. Somdalen, Hønefoss, † 73 år. — 11. Gustav Ihme, Hønefoss, sorenskriverkontorist i 25 år. — 13. Forretningsfører Ludvig Rastad, Hønefoss, † 47 år. — Fhv. hotelleier i Hønefoss Jens Madsen † på Kjelsås 83 år. — 16. Gårdbr. Johan Lien og hustru Marie, gullbryllup. — Johan P. Borgersen, Hen, † 76 år. — 17. Gårdbr. Anton Oppegård, Lunder, † 66 år. — 20. Cand. real. Kristofer Storruste fra Hedalen, lærer ved Den nye lærerskole i Oslo, † 39 år. — 24. Gustava Reich, enke efter Ole Reich, † i Sundsvall 83 år. Familien Reich bodde i sin tid på Veholt i Norderhov. — 25. Karl Steen, Hønefoss, † ved ulykkestilfelle 53½ år. — 27. Olava Winger, Bæga ved Hønefoss, † 74. — Ringerikes fylkesskole avslutter skoleåret med utstilling av elevenes arbeider. — 28. Betta Flaten, Dampa i Norderhov, † 63 år. — 29. Martin Kristoffersen, Hønefoss, 80 år. —

Mai.

2. Marte Karine Gonnæs, Hole, †. — 3.—5. husflidsutstilling i Hønefoss. — Ovidia Rumi, enke efter apoteker R. i Hønefoss, † i Oslo. — Karen Andersdatter Berget † på Norderhov gamle hjem 80 år. — 7. Husbestyrerinne Sofie Olsen, Veme, † 64 år. — Othilie Skinnes, Tyrstrand, † 76 år. — Fhv. landhandler Jørgen M. Klavnes † i V. Aker 81 år. — 14. Mariane Larsen, Hønefoss, 80 år. — 19. Smed Petter Jensen, Solbakken i Norderhov, 80 år. — Hønefoss nye sogneprest, Høivik, innsettes ved konst. prost Smith. — 22. Halvor Jensen Tangen † på Hønefoss gamle hjem 83

år. — Maleren A. C. Svarstad 60 år. Av gammel slekt fra Hole. — 25. Karl Moen, Tyrstrand, † 72 år. — 27. Gunhild Lian, Hen, †. — Emma Torgersen, Hønefoss, †. — 28. Andreas K. Dahl, Hønefoss, † 90 år. — 30. Hans Madsen, Hen, † 72 år.

Juni.

2. Fhv. sliperimester ved Hofsfoss Johs. Bratås og hustru, gullbryllup. — Elise Brådalen † 64 år. — 8. Laura Bergsund, f. Rytterager, Ådal, 90 år. — 12. Berte Kristine Hoen, Norderhov, † 79 år. — 13. Fylkesskolebestyrer Otto Plau † 53 år. — Berte Marie Amundsen, Hole, † 78 år. — 23. Kristian A. Putten og hustru Karen, Tangen i Ådal, gullbryllup. — Ringerikes ungdomslag årstevne på Stavhella. — 24. Maren Bergum, Veme, †. — 27. Fhv. gårdbr. i Lunder og Norderhov Elling Christian Lundesgård † 82 år. — 28. Norderhov lærerlag avslører det ved lagets tiltak oppussede gravminne over klokker Larsen på Norderhov kirkegård. — 30. Lina Gjestvold †. — Avskjed fra skolens tjeneste: Lektor Ole Færden Lagesen, Ringerikes høiere skole, 40 års tjeneste ved samme skole. — Lærer og kirkesanger i Lunder Edvard Viker efter 43 års tjeneste ved samme skole. — Lærer Jakob Venaas, Eiklid i Norderhov, overtar lærerstilling i Bærum. —

Juli.

1. Anne Abrahamsdatter Ødegård, Veme, † 84 år. — Peder Borgenvik, lærer ved ungdomsskolen på Gvarv, ansatt som kirkesanger og lærer i Lunder. — 2. Direktør Carsten Dysthe, Hofsfoss, 70 år. — Synnøve Frydenlund, Norderhov, † 66 år. — 3. Berta Marie Hæhre, tidl. lærerinne i Lunder, † på Grua 50½ år. — 4. Fhv. lokomotivfører H. Sørensen, Hole, † 84 år. — Landsskytterstevne på Hønefoss 4—7. — Fhv. fløtningsinsp. Th. Fåfeng, Orkanger, forfremmet til overmåler i Sør-Trøndelag. — 8. Gårdbr. Herbrand Kastet, Lunder, † 72 år. — 9. Overrettssakf. Bernh. Lindvik ansatt som dommerfullmektig ved Ringerikes sorenskriveri. — 10. Karen Pedersen Hundstad, Hole, † 73 år. — 12. Thor Åveren, Ådal, † 89 år. — 18. Lars Trondsen Buttingsrud, Norderhov, † 88 år. — 19. Arnlaug Steinhamar, tidl. lærerinne i Norderhov, † på Stabekk. — Berte Maria Karlrud, Hen, † 77 år. — 21. Berte Kristine Veggeren, Viker i Ådal, † 70 år. — 27. Inger Jørgine Bye, Hønefoss, †. — 28. To unge damer fra Hønefoss, Magna Andersen og Lena Luchassen, druknet ved Molvald. — Kjøbm. Andreas Bakke, Hønefoss, †. — Bredine Møyland, tidl. lærerinne i Norderhov, † 58 år.

August.

3. Norskamerikaneren H. A. Foss † i Minot, N. Dak. Født på Modum, opholdt sig meget på Tyrstrand, kjent som forfatter av »Husmannsgutten« og »Kristine«. — 6. Halvor Gjermundbo, Haug, † 81 år. — 8. Marie Fredriksen † Hønefoss 51 år. — 10. Forfatteren Johannes Thrap Meyer, opvokset på Stein i Hole, † 31 år. — 10. og 11. Norderhov ungdomslags sangkor (32 medlemmer) holder konsert i Valdres og Hallingdal. — 12. Norskamerikaneren Andreas Lerberg fra Norderhov † i Ellendale, Minn., 63 år. — Grosserer Antoni Capjon, av gammel Hole-slekt, fyller 90 år. — 14. Grete Svendsen, Hole, 90 år. — 18. Karen Halvorsen, Hole, † 87 år. — 20. Lærerinne Sofie Fjeld † i Oslo 65 år. Oprinnelig fra Hole. — 21. Ringerikslaget i Oslo stiftet påny. Formann Thorleif Ødegård fra Norderhov. — 22. Bil-eier Jul. Eriksen, Hønefoss, † 49 år. Han hadde »hederstegn for drøsje- og ruteførere«, tildelt ham av K. N. A. — 31. Lærer og kirkesanger i Ådal Per Bremnes † 48 år.

September.

4. Gårdbruker i Norderhov Karl Warloe † 70½ år. — Papirmester C. A. Josephson, Haugsbygd,

† 77½ år. — 9. Ole E. Blakstvedt, Ådal, † 80 år. — 12. Petra Olsen, Hønefoss, † 66 år. — 16. Marie Johansen Gravdal, Norderhov, 80 år. — Anne Kålhus, Haugsbygd, † 78 år. — Marie Hansen Mokastet, Lunder, † 82 år. — 18. Gudbrand Elsrud, Skagnes i Ådal, 80 år. — 22. Olava Magnussen † på Hole gamle hjem 71 år. — 24. Ingeniør og gårdbr. Ole Oppen † 70 år. — 25. og 26. hadde Hønefoss besøk av sirkus Hagenbeck. De mange fremmede arter av dyr avgav et interessant skue, og ikke minst ungdommen nyttet anledningen. — Norskamerikansk ingeniør Håkon Hoff meldes død i U. S. A. Opvokset i Norderhov, hvor han i 1878—1884 gjennomgikk Ringerikes middelskole. — 27. Skomaker Ole G. Bjørnsen, Hønefoss gamle hjem, 84 år. — 28. Berte Marie Johnsrud, Soknedalen, † 77 år. — 29. Magnus Strande og Ole Ringerud d. y. skyter en bjørnebinne ved Bjønnmyra tett ved Ringerudsetra i Ådal. Der skal finnes adskillig bjørn i skogene på vestsiden av Sperillen. — 30. Martha Moe, Hole, †.

oooooooo

Fra Haug.

M. CHRISTENSEN

Storgaten — Hønefoss

TELEFON 250

Her er absolut billigste sted for indkjøb av godt
VERKTØI - BYGNINGSARTIKLER - CEMENT
KALK - BØLGEBLIK - MALERVARER - TAPE-
TER - ØVNER fra Drammens Jernstøperi - KOKS
KUL - JERN & STAAL - GJÆRDE - STOLPER
OG PORTER - KJØKKENUTSTYR - - - - -

HØNEFOS OG OPLANDS PRIVATBANK

Innbetalt Aktiekapital og oplagte Fonds 1/1 1929 ca. kr. 4 800 000

Innskudd mottas til høieste rente

Almindelige bankforretninger utføres

Bokser utleies i vårt sikkerhetshvelv

Hønefos Brug

*Vore gode, lagrede og tørre furumaterialer,
høvlet og uhøvlet, samt vore lagervarer
av dører og vinduer - anbefales - - - -*

KURVE, KURVMØBLER

OG LEKETØI

i godt utvalg

MATHILDE SVENSRUD

Kurøforretning

TELEFON 286

HØNEFOSS

Hønefoss Teglverk og Kalkfabrik

Indeh.: Levor Pedersen

Mursten, taksten, dreinsrør, kalk, stubbeloftslere

IVER SKØIENS EFTF. ^A/_S

— HØNEFOSS —

Jern, Jernvarer, Bygningsartikler, Farvehandel, Smiekull og Koks.
Beste sort Cement og Kalk i Vognlaster og mindre dele.

Laveste priser

Laveste priser

J. B. Grønlie

Hønefoss Farvehandel

Telefon 163

OLE FROG

ASSORTERT LANDHANDLERI

NORDERHOV

TELEFON 62

Johansen & Weisten

Bakeri og Conditori

Telefon 326

Sverre Sørboen-Krogsrud

Tlf. 120 HANDELSGARTNERI Tlf. 120

Hønefoss

Frø- og Blomsterhandel

Kransebinderi

Th. Granum

Skotøiforretning

Telefon 219 — Hønefoss

Skal De ha utført et eller
annet trykningsarbeide,
så henvend Dem til

A. Evenstads trykkeri

— Hønefoss —

Telefoner:
Trykkeriet 162
Privat 322

De blir fornøid både
med pris og utførelse

HØNEFOSS GLASMAGASIN

Telefon 43

F. Larsen

Kjøkkenutstyr, Glas, Lamper,
Elektriske Belysningsartikler,
Stentøi, Porselen, Kortevarer,
Leketøi, Vandrør, Pumper,
Kraner m. m. - - - - -

*Hønefoss
Kaffistova*

Indehaver: Martha Næsset

Telefon 226

Telefon 226

Ringerikes Sparebank, Hønefoss

Oprettet 1833

Stedets eldste bank

Mottar innskudd og utfører alle alm. bankforretninger

Checks utstedes på inn- og utland

Sikkerhetshevelv

HUSK

at billigste sted for innkjøp av blå og kulørte dresser, frakker, manufaktur, undertøy og arbeidsklær, gjør De hos mig, fordi jeg har de beste tilbud, enkle utgifter og selger med liten avanse.

S. A. ELVSVEEN - ST. OLAFS GT. 1
HØNEFOSS

SÆPER

PARFYMER

TOILETARTIKLER

ODDVAR GRØNLIE

PARFYMERI- & DROGEFORRETNING

Telefon 536

Urmaker Edv. Nøklebye

— Hønefoss —

Telf. 273

Etabl. 1898

Godt utvalg i ur og briller

Husk min nye adresse:

Torvet 12 i baker Kulleruds gård

Vintersportsartikler

i godt utvalg til rimelige priser hos

PETTER BENTZEN

Cykel- og Sportsforretning

Verksted

Likkister og svøb til absolut billigste priser.
Samtidig anbefaler jeg min møbelforretning
som billigste sted for innkjøp av møbler.

A. Sukken

Telf. 537

Nordre Torv, Hønefoss

Telf. 537

JOH. THORESEN

TOBAKKER — CIGARER
CIGARETTER — CHOKO-
LADE - KONFEKT - FRUKT

TELEF. 388

TELF. 388

BUNDTMAKER PEDERSENS ENKE

Hatte-, Lue- og Pelsvare-
handel

Hønefoss

Telefon 136

GUNNAR DAHL

NORDSIDEN — HØNEFOSS

anbefaler sitt kransebinderi
og sin blomsterhandel

Telf. 524

Telf. 524

Til ≡

JULEPRESENT

En pen Dameveske

**HØNEFOSS FOTO- OG
RAMMEFORRETNING**

**Garver
Ødegaard**

Min Garveri-, Lær- og Skotøiforretning
samt Sæletøi anbefales

Hønefoss

Telefon 206

CAFE „CIRO“

Storgaten 8 II, Hønefoss — Telefon 529

Byens hyggeligste og bedste Cafe

ELIDA SANDUM.

Kakebua

*Alle slags hjemmebakke kaker.
Bestillinger på kransekaker og
bløte kaker mottas — — —*

Telf. 334

Hønefoss

Toiletartikler i godt utvalg

OLAF GANDRUDS FARVEHANDEL

Hønefoss

Telefon 450

ERIK GRAN

Ur- og Optisk Forretning

H Ø N E F O S S

Telefon 115

Telefon 115

Det største utvalg i presenter for
alle anledninger.

Storgatens Stentøimagasin

Telefon 4

H ø n e f o s s

Telefon 4

Fr. Wagner

*Kransebinderi og
Blomsterhandel*

Hønefoss — Telefon 118

**Kjøp manufakturvarer for kontant
og De kjøper billigst hos**

Ole Kaarstad

H ø n e f o s s

HØNEFOSS—OSLO

A/S RINGERIKSRUTEN

Alle dager fra Hønefoss kl. 8 og 12 fm. og kl. 4 em.

— „ — Oslo „ 8 „ 12 — „ — 4 „

Søn- og helligdager kjøres ruten fra Oslo kl. 8
aften og fra Hønefoss kl. 8 atten.

Henv. Rutebilkontoret, Torvet 1. Telf. 547.

O. Brekke, telefon 47.

Hønefossruten.

Hønefoss—oslo

||

Hønefoss—Drammen.

Tlf. 344

Henv. Karlsens rutebilkontor, Storgt. 18, Hønefoss

Tlf. 344